

**Lokalna razvojna strategija LAG-a „Prigorje – Zagorje“ za razdoblje 2023. – 2027.
godine
- I. izmjene**

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Podmjera 19.1. „Pripremna pomoć“ – provedba tipa operacije
19.1.1. » Pripremna pomoć“

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020.
Udio sufinanciranja: 90% EU, 10% RH
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

SADRŽAJ

POPIS KRATICA	4
1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS	6
1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a.....	6
1.1.1. Područje LAG-a.....	6
Slika 1. Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u.....	7
Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske.....	8
Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u.....	9
1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a.....	10
1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a.....	12
1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština	12
Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a	13
1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a	15
Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a.....	16
Slika 3. Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a.....	17
1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a.....	17
Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a.....	20
1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a.....	21
Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a	22
1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a	23
Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja	26
Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	27
Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	28
Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a.....	28
Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a	29
Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a.....	29
Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a.....	30
Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a	31
Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	32
Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a.....	33
Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a	34
1.3. Demografske značajke LAG područja.....	36
Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a	37

Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a.....	38
2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.....	39
3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS.....	41
3.1. Opis partnerstva.....	41
Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a)- redovni	42
Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS	42
Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju	42
3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS.....	43
Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS	43
4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA	45
4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize	45
Tablica 24: SWOT analiza LAG-a.....	45
5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS.....	48
5.1. Prikaz potreba LAG područja.....	48
Tablica 25: Potrebe LAG područja	48
5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS	51
Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS	51
5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje	54
Tablica 27: Intervencije u LRS	54
Tablica 28: Projekti suradnje	55
Tablica 29: Opis intervencija	56
5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima	72
5.5. Usklađenost LRS sa ZPP	73
Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP	73
6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS	74
6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS.....	74
Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS	75
6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS.....	76
Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP	78
7. FINACIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS	82
7.1. Finacijski plan provedbe LRS	82
Tablica 33: Finacijski plan provedbe LRS	82
7.2. Akcijski plan provedbe LRS.....	83
Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS	84
8. PRILOZI.....	85

POPIS KRATICA

APPRRR Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

CLLD eng. Community Led Local Development - Lokalni razvoj vođen lokalnom zajednicom

DZS Državni zavod za statistiku

EK Energetski kabel

EU Europska unija

EPFRR Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

ESF Europski socijalni fond

HGK Hrvatska gospodarska komora

HOK Hrvatska obrtnička komora

IBAN (eng. International Bank Account Number) međunarodni broj bankovnog računa

IR Indeks razvijenosti

JLS Jedinica lokalne samouprave

LAG Lokalna akcijska grupa

LEADER fran. Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale – Program Europske

unije za razvoj ruralnih područja

LRS Lokalna razvojna strategija

MB Matični broj

MKM Ministarstvo kulture i medija

MP Ministarstvo poljoprivrede

NN Narodne novine

OIB Osobni identifikacijski broj

OIE Obnovljivi izvori energije

OPG Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

OŠ Osnovna škola

PG Poljoprivredno gospodarstvo

PRIZAG Prigorje – Zagorje (skraćeni naziv LAG-a)

RH	Republika Hrvatska
RNO	Registar neprofitnih organizacije
SŠ	Srednja škola
SOPG	Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo
TZ	Turistička zajednica
UO	Upravni odbor (tijelo LAG-a)
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika EU

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS

1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a

1.1.1. Područje LAG-a

Područje Lokalne akcijske grupe „Prigorje-Zagorje“ (LAG-a PRIZAG) smjestilo se u središnjem dijelu Republike Hrvatske. Zauzima prostor geografske cjeline Sjeverne Hrvatske i to južni dio Varaždinske županije, zapadni dio Koprivničko-križevačke županije te krajnji sjeveroistok Krapinsko-zagorske županije, a obuhvaća 11 jedinica lokalne samouprave:

- Općine: Breznica, Breznički Hum, Budinščina, Gornja Rijeka, Hrašćina, Kalnik, Konjščina, Ljubešćica, Sveti Petar Orehovec, Visoko, te
- Grad Novi Marof .

Područje LAG-a pripada statističkoj regiji NUTS-1 – HR 06 (HR 061; HR 062; HR 063) – Sjeverna Hrvatska.

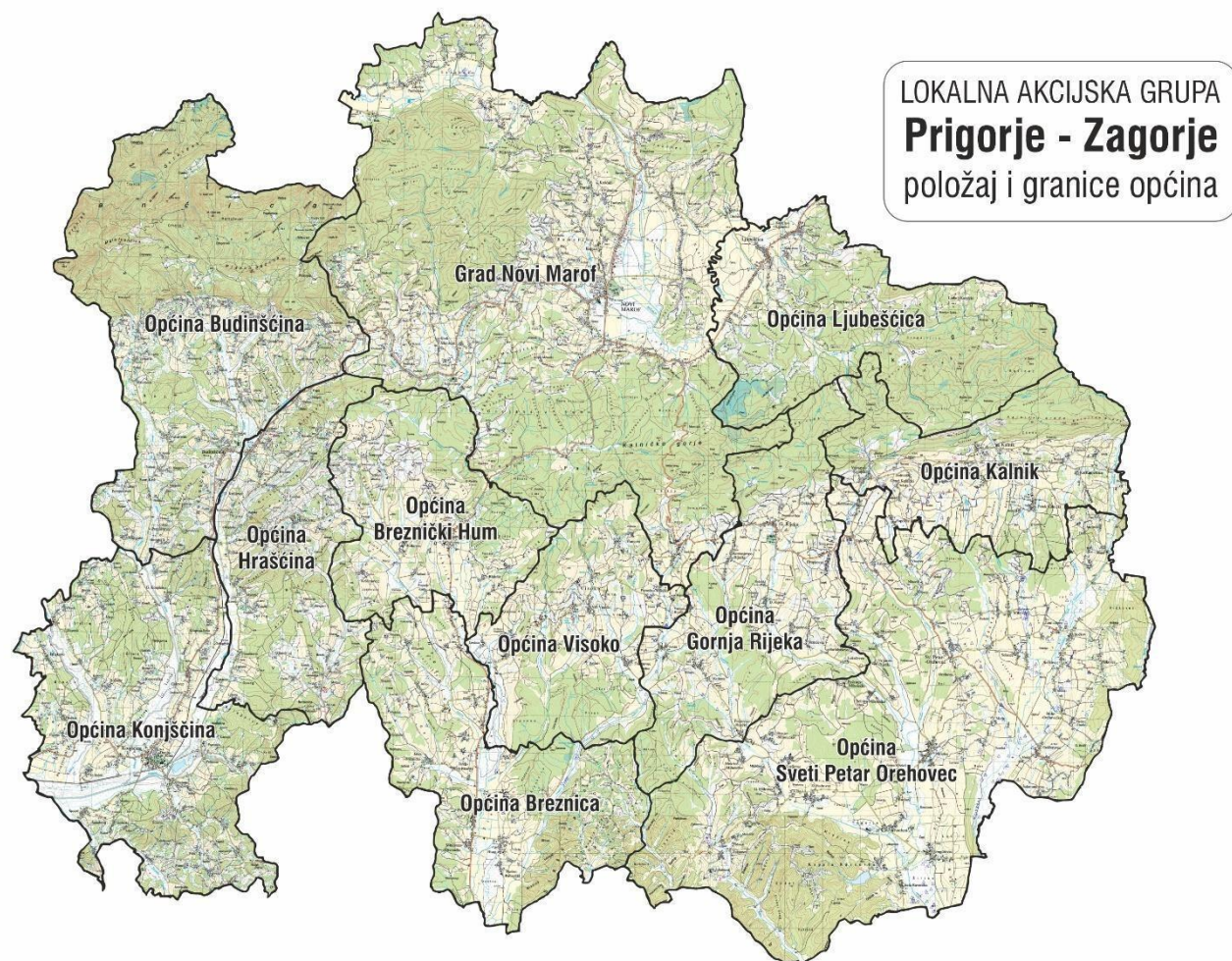
LAG-a PRIZAG graniči s područjem LAG-ova: Sjeverozapad, Izvor, Prigorje i Zeleni bregi.

Ukupna površina LAG-a iznosi 510,81 km² što je 0,90% površine kopnenog teritorija Republike Hrvatske.

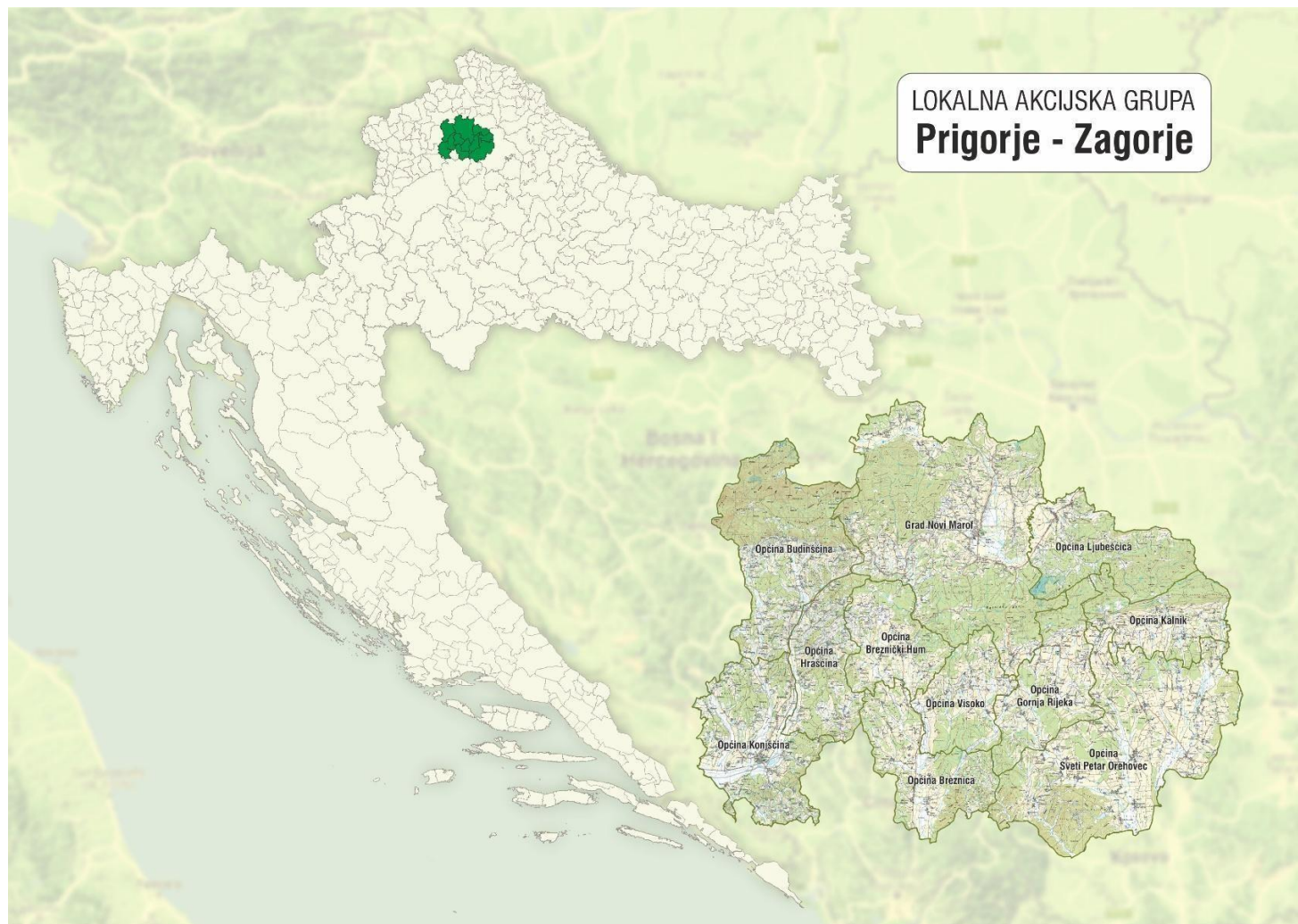
Površinom najveći prostor LAG-a pripada Gradu Novom Marofu, te općini Sveti Petar Orehovec dok površinom najmanja je Općina Visoko. Ukupno na području LAG-a u svim JLS (11 u tri županije) ima 147 naselja. Naselja na području LAG-a u prosjeku imaju 214 stanovnika. Najveće naselje je urbano područje Grada Novog Marofa sa 1816 stanovnika, a najmanje je naselje Pokojec u Općini Budinščina sa svega 4 stanovnika. Treba naglasiti kako područje LAG-a prati depopulacija stanovništva i to najčešće mlađe dobi, što će biti prikazano u nastavku Strategije.

Valja naglasiti kako cijelo područje LAG-a predstavlja dobar geostrateški položaj – blizina velikih gradova (Zagreb, Varaždin), te manjih gradova (Bjelovar, Koprivnica, Zabok, Sveti Ivan Zelina) sa bogatom tradicijskom i kulturno-povijesnom baštinom, očuvanom prirodom i bioraznolikosti. Uz navedeno, područje LAG-a nije prometno povezano javnim prijevoznim sredstvima. To predstavlja prijetnju koja je uočena prilikom izrade ove LRS.

Slika 1. Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u

Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske

Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u

Osnovni statistički podaci o LAG-u						
Naziv JLS	Broj stanovnika u JLS	Naselja iz JLS u sastavu LAG-u	Broj stanovnika u naselju	Površina JLS	Gustoća stanovnika u JLS (stan/km ²)	Broj kućanstava u JLS
Općina Breznica	1.970	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	34 km ²	58	615
Općina Breznički Hum	1.132	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	26 km ²	43,96	387
Općina Budinščina	2.182	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	56 km ²	39,07	689
Općina Gornja Rijeka	1.559	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	32,72 km ²	48,26	439
Općina Hrašćina	1.388	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	27,2 km ²	51,07	443
Općina Kalnik	1.154	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	26,34 km ²	44,42	360
Općina Konjščina	3.308	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	45 km ²	73,73	1.118
Općina Ljubešćica	1.689	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	35,56 km ²	47,78	524
Grad Novi Marof	11.795	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	111,75 km ²	106,23	3.686
Općina Sveti Petar Orehovec	3.942	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	91,05 km ²	43,60	1.046
Općina Visoko	1.335	<i>navedeno u prilogu I.</i>	<i>navedeno u prilogu I.</i>	25,19 km ²	53,16	395
Ukupno LAG	31.454			510,81 km²	61,56	9.702
Osobna iskaznica LAG-a						
OIB	19212455529					
Adresa sjedišta	Ulica Antuna Mihanovića 3, 42220 Novi Marof					
Kontakt telefon	+38598605500					

Kontakt e-mail	lag.prizag@gmail.com
Mrežna stranica	www.lag-prizag.hr
Osnovni statistički podaci o LAG-u	

Izvor: *Državni zavod za statistiku – za osnovni statistički podaci o LAG-u*

1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a

Područje LAG-a pripada reljefnoj cjelini brežuljkastog kalničkog prigorja i prigorja Ivanšćice, raščlanjenog dolinama brojnih potoka s pritocima i šumama, nadmorske visine od 120 – 700 metara. Područje je dijelom smješteno u dolini Bednje (sjeverozapadni nizinski dio), a većim dijelom na sjevernim i južnim padinama Kalnika te istočnom kraku Ivanšćice. Prostorna struktura karakteristična je za Hrvatsko zagorje (gorja, prigorja, pobrđa i dolinske ravni). Tla na području LAG-a su srednje kvalitete. Pretežno laporasta podloga i vapnenci uvjetovali su prilično ograničen razvitak plodnijeg jače podzoliranog tla, pogodnog za oraničke kulture, a na strmim padinama i valovitim pristrancima brežuljaka prevladavaju pjeskovita ilovasta tla, srednje do visoke kiselosti, veoma prikladna za uzgoj vinograda i voćnjaka. Iako ne postoji kvalitetna analiza svojstava tala niti degradacijskih procesa (erozija, onečišćenja) kojima je ono izloženo, iz laboratorijskih analiza uzoraka tala vidljiva je ugroženost tla zbog intenzivne, nestručne gnojidbe i primjene zaštitnih sredstava u poljoprivredi.

Na više od 20.000 hektara šuma i šumskih zemljišta na prostoru LAG-a prevladavaju šume hrasta kitnjaka, običnog graba i bukve.

Na području Kalnika nalazi se velika akumulacija izvorske pitke vode na dubini od 470 m iz koje se opskrbljuje šire područje Križevaca te općine Kalnik, Gornja Rijeka, Sv. Petar Orehovec i Sv. Ivan Žabno. Voda je pogodna i kao sirovina za moguću punionicu vode. Na popisu priznatih prirodnih izvorskih voda u Republici Hrvatskoj nalaze se i dva izvora s LAG-ovog područja koja vrijedi spomenuti, a to su izvor Topličica u Gotalovcu u Općini Budinščina i izvor Podbela u mjestu Bela u sklopu Grada Novog Marofa. Ostala vodonosna područja na prostoru LAG-a su od lokalnog značaja, tj. nema većih akumulacija podzemne pitke vode, već se javlja veći broj izvora manjeg kapaciteta.

Najveći vodotok na području LAG-a je rijeka Bednja. Kvaliteta vode rijeke Bednje je III. kategorije, dok je propisana (poželjna) kvaliteta vode II. kategorije. Za vrijeme velikih količina padalina (godišnje 2-4 puta), Bednja se izliva iz svojeg korita. Od ostalih rijeka i potoka vrijedi spomenuti rijeku Lonju čiji se izvor nalazi na području LAG-a, točnije izvire ispod brda Lubenjak na području Grada Novog Marofa, a područje dijela toka rijeke je proglašeno Područjem očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove – ekološka mreža Natura 2000 (područje općina Breznica, Breznički Hum i Visoko).

Na području LAG-a nalaze se značajna nalazišta mineralnih sirovina posebno na Kalničkom gorju. Eksploatacija se vrši u kamenolomima u Ljubešćici (dijabaz i vapnenac) i na području općine Kalnik (tehnički i vapnenački kamen).

Područje LAG-a pripada srednjeeuropskoj kontinentalnoj klimi, a prema Köppen-ovoj klasifikaciji klime LAG područje karakterizira umjereno topla kišna klima.

Klima na ovom području je umjereno kontinentalna, karakteristična za peripanonski rub, s umjereno toplim ljetima, dosta kišovitim i hladnijim zimama. Topli dio godine u kojem je srednja temperatura viša od godišnjeg prosjeka traje od sredine travnja do sredine listopada i poklapa se s vegetacijskim razdobljem. Prosječna godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C. Srpanj je najtopliji mjesec s prosječnom mjesečnom temperaturom od oko 19°C, dok je siječanj najhladniji s prosječnom mjesečnom temperaturom od -1°C. Područje LAG-a karakterizira kontinentalni oborinski režim s čestim i obilnim kišama tijekom svibnja, lipnja i srpnja, odnosno vegetacijskog razdoblja. Drugi oborinski maksimum javlja se u studenom, a najmanje oborina pada u veljači i ožujku. Vjetrovi dominiraju južnim i jugozapadnim te sjevernim i sjeveroistočnim kvadrantima, a mrazovi se javljaju u razdoblju od rujna do svibnja. Područje LAG-a obuhvaća različite jedinice lokalne samouprave, čije specifičnosti utječu na šarolikost prirodnih resursa kao što su šumske površine, vodotoci, termalni izvori i drugi. Osiguravanje adekvatne zaštite i upravljanje ovim resursima ključno je za zadovoljavanje potreba lokalne zajednice i promicanje održivog razvoja.

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a

1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština

Područje LAG-a obiluje kulturno povijesnom baštinom što opravdava duga povijest koja se veže uz ovaj kraj. Dokaz tome su arheološka nalazišta koja svjedoče životu i naseljavanju ovih prostora još iz doba eneolitika.

Podaci iz Registra kulturnih dobara Ministarstva kulture pokazuju kako je na području zaštićeno više od 60 kulturnih dobara od čega su prevladavajuća nepokretna kulturna dobra, točnije njih 33, dok u pokretna kulturna dobra spada 52, te brojimo i 2 nematerijalna kulturna dobra.

Pored velikog broja spomenika LAG PRIZAG je područje s raznovrsnim nematerijalnim kulturnim naslijeđem. Za njegovanje, baštinjenje i predstavljanje tog dijela kulturnog naslijeđa zaslužna su brojna udruženja i kulturno-umjetnička društva kao što su KUD Meteor Hrašćina, KUD Marof, KUD Prigorec, KUD Konjščina, KUD Ljuba voda, Udruga Gotali i Mažoretkinje DND iz Budinščine, Udruga Grofovije Konjski Konjščina, Povijesno-plesna udruga "Kontea", Udruga Potkalnički plemenitaši, Etno udruga Greben, Udruga „Magda i Luisa“, Udruga umirovljenika Prigorčica,

"KLUB LJUBITELJA ZAVIČAJNE BAŠTINE HRAŠĆINA" i dr.

Osim toga organiziraju se tradicionalne manifestacije i događanja koja primarno imaju zadatak očuvanje starih običaja, zanata i promoviranja kulturno-povijesne baštine. Neke od manifestacija su Dani pere, Kulturna manifestacija 'Sidonijini dani', Srednjovjekovni sajam pri Starome gradu u Konjščini, Antunovo, Dani vrganja u Marofu (Paka), Martinjski sejem u Brezničkom Humu, Kak se negda pri nami delale u Budinščini, Obilježavanje pada meteorita u Hrašćini i dr.

Nematerijalna kulturna dobra s ovog područja upisana su i na UNESCO-ovu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

To su Umijeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskog zagorja i Medičarski obrt na području sjeverne Hrvatske.

Sve prethodno navedeno čini atrakcijsku osnovu za razvoj ruralnog turizma, koji će biti spomenut u nastavku strategije i o kojem će se naročito voditi računa.

Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno - povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	
Grad Novi Marof	Crkva Blažene Djevice Marije – grobna kapela obitelji Ožegović		Kultivirani krajolik na području dvoraca Bela I i Bela II	Arheološko nalazište Utvrda Grebengrad	Slika "Vrbovečko groblje"	Inventar crkve sv. Marije	Znanje i umijeće proizvodnje živog vapna na tradicijski način
	Dvorac Erdödy, Specijalna bolnica za kronične bolesti Novi Marof			Utvrda Paka			
	Crkva Blažene Djevice Marije i župni dvor			Arheološko nalazište Lonja (Gradišće I i Gradišće II) kod Matušina			
	Dvorac Stara Bela (Donja Bela ili Bela 2)						
	Kaštel-dvorac Nova Bela (Gornja Bela ili Bela I)						
Općina Breznica	Crkva sv. Marije Magdalene			Ostatci staroga grada Bisaga			
Općina Breznički Hum	Crkva sv. Martina				Orgulje u crkvi sv. Martina	Inventar crkve sv. Martina	
Općina Budinščina	Crkva Majke Božje Žalosne			Ostaci srednjovjekovne utvrde „Stari grad Milengrad“	Pozitiv orgulja u crkvi sv. Petra	Sakralni inventar crkve Uznesenja Blažene Djevice	
	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije						

						e Marije			
	Kapela sv. Petra					Sakraln			
	Dvorac Zajezda					i inventa			
						r kapele			
						sv. Petra			
Općina Gornja Rijeka	Stari grad Mali Kalnik				Orgulje u crkvi sv. Franje Ksaverskog	Sakraln i inventa r crkve sv. Franje Ksaver skog			
	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije								
	Crkva sv. Franje Ksaverskog								
	Dvorac Gornja Rijeka								
Općina Hrašćina	Kapela Majke Božje Žalosne	Kulturno - povijesna cjelina Hrašćina			Tabernak ul iz kapele sv. Benedikta	Sakraln i inventa r crkve sv. Nikole biskupa	Tradicija esperanta u Hrvatskoj		
	Pil sv. Trojstva								
	Pil sv. Marka				Orgulje u crkvi sv. Nikole				
	Kapela sv. Benedikta								
	Crkva sv. Nikole								
	Kuriya Belošević								
	Poklonac sv. Ane Samotreće s uzidanom rimskom stelom								
Općina Kalnik	Crkva sv. Brcka			Arheološko nalazište "Kalnik Igrišće"		Inventa r crkve sv. Andrije	Znanje i umijeće proizvodnje živog vapna na tradicijski način		
	Crkva sv. Andrije							Inventa r crkve sv. Brcka	
	Stari grad Veliki Kalnik								
Općina Konjščina	Kaštel Konjskih				Orgulje u crkvi sv. Dominika	Orgulje u crkvi sv. Domini ka u D. Konjšč ini	Znanje i umijeće izrade drvenih igračaka		
	Župna crkva sv. Dominika i župni dvor				Sakralni inventar župne crkve sv.				

					Dominik a		
Općina Sveti Petar Orehovec	Crkva sv. Antuna i ostaci kaštela - dvorca s gospodarskim posjedom				Orgulje u crkvi sv. Antuna Padovan skog		
	Crkva sv. Petra						
	Crkva sv. Mihaela Arkandela						
Općina Visoko	Crkva Presvetog Trojstva			Arheološk o nalazište "Utvrda Čanjevo"	Orgulje u crkvi Presveto g Trojstva		
	Crkva sv. Marije Magdalene				Oltar Uznesenj a Marijina u crkvi sv. Marije Magdale ne		
Ukupno LAG	32	1	1	7	11	8	3

Izvor: Ministarstvo kulture i medija

1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a

Na području nalazi se ukupno 4 zaštićenih lokaliteta prirodne baštine.

Površinski najveći lokalitet je značajni krajobraz Kalnik koji je zaštićen 04.05.1985. godine, a njegova površina na području obuhvata LAG-a iznosi 2.545 ha. Zaštićeni krajobraz Kalnik nalazi se na području općina Kalnik, Sveti Petar Orehovec, Ljubešćica, Gornja Rijeka i Novi Marof.

Gorje Kalnik te rubni obronci planine Ivanščice karakteriziraju gole vapnenačke stijene koje su atraktivne za slobodno penjanje.

Posebni rezervat mali Kalnik na području općina Gornja Rijeka i Kalnik površine 5,37 ha, zaštićen 05.05.1985. godine, spomenik prirode Belina Lipa u Visokom u Općini Visoko zaštićena 21.04.1996. godine, te spomenik parkovne arhitekture na lokaciji Park bolnice za TBC u Novom Marofu površine 12,65 ha zaštićen 26.11.1962.

Dana 26. rujna 2013. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o ekološkoj mreži (NN 124/13) kojom su obuhvaćene i lokacije Nature 2000 na području LAG-a: Kalničko gorje, Kalnik – Vranilac, Livade uz Bednju, Ljubešćica i Lonja.

Natura 2000 je ekološka mreža Europske unije sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) čine područja očuvanja značajna za ptice – POP, područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS, vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (vPOVS) i posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS).

Kalničko gorje značajno za očuvanje brojnih vrsta ptica (bijela roda, crna roda, crvenoglavi djetlić, crna žuna i druge).

Kalnik-Vranilac je važno mjesto za očuvanje vapnene hazmofitne vegetacije (alpski tip) i jedini je poznati lokalitet *Dianthus Pulmarius* u Hrvatskoj.

Livade uz Bednju je područje značajno za očuvanje vrsta (leptiri) i stanišnih tipova.

Livadne površine južno od naselja Ljubešćica, područje značajno za očuvanje vrsta (jadranska kozonoška) i stanišnih tipova.

Područje dijela toka rijeke Lonje (Breznički Hum – Jarek Bisaški) je područje značajno za očuvanje vrsta (školjka obična lisanka) i stanišnih tipova.

O zaštićenim područjima prirode na području LAG-a PRIZAG brinu i upravljaju javne ustanove; Javna ustanova „PRIRODA Varaždinske županije“ i Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije. Prirodna baština područja LAG-a također spada u atrakcijsku osnovu za razvoj ruralnog turizma.

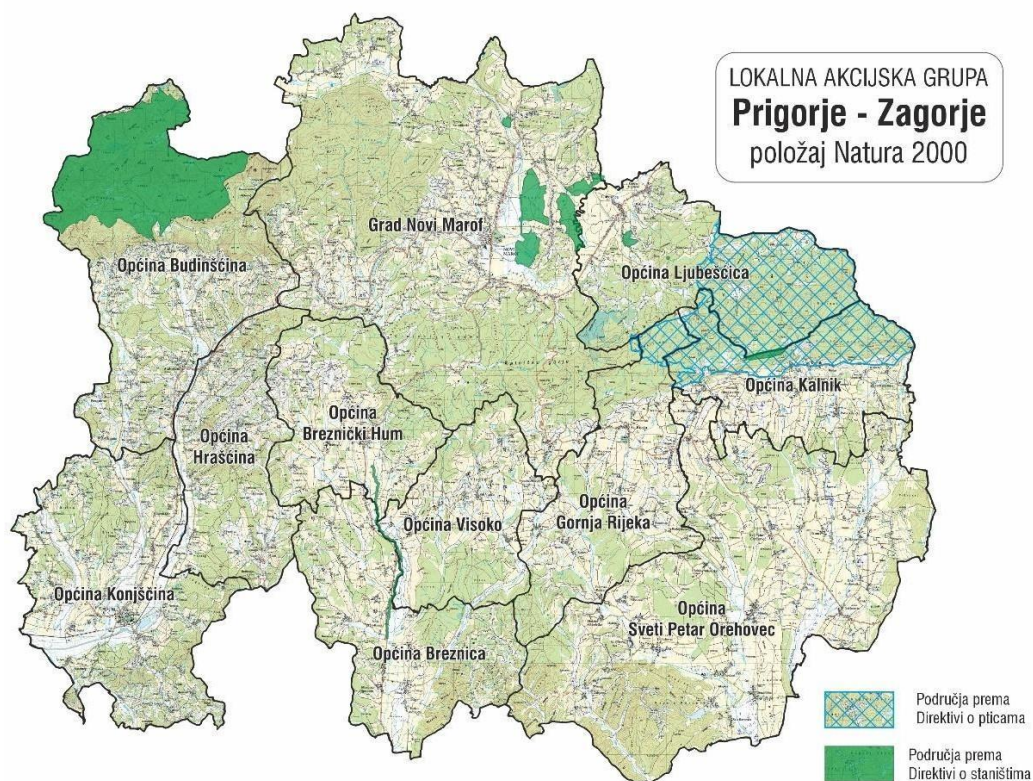
Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a

Kategorija zaštite	Naziv	Površina u ha	Godina proglašenja	JLS-ovi u LAG-u na čijem području se nalazi
Posebni rezervat	Mali Kalnik	5,37ha	1985.	Općina Gornja Rijeka, Općina Kalnik
Spomenik parkovne arhitekture	Novi Marof - bolnički park	12,65 ha	1962.	Grad Novi Marof
Spomenik prirode	Belina lipa	0 ¹	1966.	Općina Visoko
Značajni krajobraz	Kalnik (Planina Kalnik)	4045,66 ha	1985.	Općina Gornja Rijeka, Općina Kalnik, Općina Ljubešćica, Grad Novi Marof
Ukupno LAG	4			

Izvor: *Bioportal, web portal informacijskog sustav zaštite prirode, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja*

¹ Pojedinačno stablo

Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a

1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Geoprometni položaj LAG-a PRIZAG čini 22 km autoceste izvedene u punom profilu koja čini dio autoceste Goričan-Varaždin-Zagreb (A4), mreža od 30 pravaca županijskih cesta ukupne dužine 111,7 km te 68 dionica lokalnih cesta ukupne dužine 139,5 km. Na području LAG-a postoje dva priključka na autocestu i to na području Općine Breznički Hum i Grada Novog Marofa. Ostala

naselja LAG-a udaljena su najviše 20 km od najbližeg ulaza na autocestu (Breznički Hum ili Novi Marof). Ovakva prometna povezanost predstavlja veliku prednost i također je bitan već ostvareni preduvjet koji pridonosi daljnjem razvoju područja u svim segmentima.

Na području LAG-a postoji potreba za izgradnjom ili modernizacijom lokalnih nerazvrstanih cesta kao preduvjeta za daljnji razvoj gospodarstva, a osobito ruralnog turizma. Treba spomenuti kako je 22,5 km nerazvrstanih cesta na području LAG-a PRIZAG još uvijek neasfaltirano. Cestovni promet putnika obavljaju ovlašteni koncesionari autobusnog prometa, a povezanost i učestalost autobusnih linija je na dovoljnoj razini tek na nekoliko pravaca te ne zadovoljava potrebe putnika s čitavog područja LAG-a. Uspostavljenu dobru mrežu cestovne infrastrukture ne prati zadovoljavajuća tehnička opremljenost prometnica. Dio cesta zbog svog lošeg stanja i neadekvatnih građevinsko tehničkih elemenata prometnica ne zadovoljavaju minimalne tehničke uvjete za svoj tip ceste

stoga su potrebni zahvati poboljšanja cestovne infrastrukturne mreže (programi rekonstrukcije

i pojačanog održavanja postojećih cesta). Isto tako, ovo područje karakterizira veliki broj klizišta koji utječu na oštećenja cesta te ugrožavaju njihovu sigurnost.

Željeznički promet na području LAG-a odvija se na pravcu željezničke pruge Varaždin–Zagreb i prolazi područjem općina: Konjščina, Hrašćina, Budinščina te Grada Novog Marofa. Pruga nije elektrificirana, a zbog zastarjelosti tračnica i brdovite konfiguracije terena onemogućeno je postizanje većih brzina prometovanja. Također na području LAG-a postoje nezaštićeni željeznički prijelazi. Stupanj korištenja željezničkog prometa za prijevoz putnika i roba je nizak, i prema drugim odredištima, a posebno je problematična direktna veza za Zagreb, te na ovom području postoje mnoge potrebe unapređenja i razvoja infrastrukture, a koje bi doprinijele ukupnom razvoju područja.

Međunarodna Zračna luka Zagreb gledajući iz središta LAG-a PRIZAG udaljena je 60 km, a do nje se najbrže stiže autocestom A4. Najbliža zračna luka nalazi se u neposrednoj blizini Varaždina oko 12 km i nedovoljno je komercijalno iskorištena.

Područje LAG-a u potpunosti je pokriveno poštanskim i kurirskim uslugama. Ipak treba reći kako je u zadnjih nekoliko godina dio poštanskih ureda u pojedinim naseljima, zbog nerentabilnosti ukinut, a poslove tih poštanskih ureda preuzeli su susjedni poštanski uredi koji pokrivaju veće područje. Ukidanjem poštanskih ureda stanovništvo je zakinuto za bankarske usluge i usluge platnog prometa koji su se odvijali putem poštanskih ureda. Tu je posebno osjetljiva starija populacija stanovništva, koja je slabije pokretna i odlazak u udaljenija mjesta uz ukinute autobusne linije im predstavlja problem.

Pokrivenost fiksnom telefonskom mrežom te pristupom internetu putem fiksne mreže je zadovoljavajuća, međutim brzine pristupa su ograničavajuće. Širokopojasni internet slabo je razvijen na području LAG-a. Tek je djelomično izgrađena optička infrastruktura. Prema informacijama iz JLS-ova obično su povezane postojeće telefonske centrale u općinskim središtima sa telefonskim centralama u većim mjestima ili gradovima. Povezivanja optičke infrastrukture sa kućanstvima za sada ne postoji, izuzev u manjem dijelu u grada Novog Marofa. Pristup širokopojasnom internetu izuzetno je bitan za razvoj područja osobito u smislu novih digitalnih tehnologija i s tim u vezi mogućnosti otvaranja novih radnih mjesta. Na potezu Zagreb - Varaždin prolazi optički kabel većeg kapaciteta protoka podataka što je svakako potencijal za povezivanje i umrežavanje na širokopojasni internet.

Pokrivenost mobilnim signalom zadovoljavajuća je u većini većih naseljenih mjesta, dok je slabija ili veoma loša u nekim manjim naseljima (npr. Jertovec, Donja Batina i dr. Hrašćina, Jarek). Slabija dostupnost signalom javlja se zbog konfiguracije terena (kotline, nenaseljeni i šumoviti predjeli).

Vodoopskrba stanovništva i gospodarstva na području LAG-a gotovo je u cijelosti riješena. Najveći dio područja priključeno je na magistralni vodoopskrbni sustav, a opskrba vodom u dijelu u kojem nije izgrađena vodoopskrbna mreža provodi se individualno (korištenje zdenaca ili lokalni vodovodi manjeg kapaciteta). U nekim naseljima postoje javni bunari, a problem predstavlja činjenica da se za vrijeme intenzivnih kiša, voda može zamutiti preko granične vrijednosti koja je postavljena standardom pitke vode.

Komunalna mreža za odvodnju te sustavi za pročišćavanje otpadnih voda na području LAG-a u pravilu nisu riješeni. Na području LAG-a tek Konjščina i Donja Konjščina ima riješenu kanalizacijsku mrežu. Odvodnja otpadnih voda djelomično je riješena u naselju Novi Marof i naselju Jertovec, Općina Konjščina. U tijeku su aktivnosti izgradnje kolektorskih mreža putem Aglomeracija za Općinu Konjščina, te Novog Marofa i graničnih JLS (Breznica, Ljubešćica, dio Brezničkog Huma).

U ostalim naseljima odvodnja fekalnih voda riješena je izgradnjom septičkih jama s taložnicama koje zbog nepropisnog izvođenja često zagađuju okolni teren. Neka od naselja imaju otvoreni sustav kanalizacije se te oborinske i otpadne vode odvođe otvorenim kanalima u obližnje vodotoke. Na području LAG-a rijeka Bednja ima velike oscilacije vodostaja i nije u potpunosti zaštićena sustavom protiv plavljenja. Kao posljedica javlja se problem plavljenja podruma i poljoprivrednih površina kod visokih vodostaja rijeke Bednje.

Na području LAG-a sve su jedinice lokalne samouprave uključene u sustav skupljanja komunalnog otpada. Na području Grada Novog Marofa, općina Ljubešćice i Konjščine uspostavljena su reciklažna dvorišta, dok je u ostalim općinama recikliranje organizirano putem ovlaštenog koncesionara za odvoz i zbrinjavanje otpada. Četiri županije sjeverne Hrvatske primarno suse orijentirale da način zbrinjavanja otpada riješe putem regionalnog odlagališta. Regionalno je odlagalište otpada Piškornica (Koprivničko – Križevačka županija), koje nažalost nije zaživjelo u punom kapacitetu. Grad Novi Marof izvršio je sanaciju odlagališta otpada Čret. Elektroenergetski sustav na kojem se nalazi područje LAG-a PRIZAG opskrbljuje se električnom energijom iz hidroelektrana Dravskog sliva, termoelektrana na području Zagreba i Siska, a na području LAG-a tu je KTE Jertovec u Općini Konjščina, te u novije vrijeme i solarnih elektrana – postrojenje u Konjščini ili samoopskrbljujuće elektrane na stambenim gospodarskim objektima, npr. Gornja Rijeka.

Područje je opskrbljeno električnom energijom, ali zbog dotrajalosti vodova i instalacija u nekim dijelovima dolazi do pada napona. Iz tog je razloga potrebna rekonstrukcija većeg dijela postojeće električne mreže i izgradnja niza trafostanica u nekim područjima.

Zemni plin kao energent slabo je zastupljen na području LAG-a (Konjščina, Hrašćina, Breznica, Breznički Hum, Novi Marof, Ljubešćica, dio Budinščine). Jedan dio područja LAG-a nije plinificiran.

Tekuća goriva kao glavni energent koriste se za promet vozila u cestovnom i željezničkom prometu te u manjoj mjeri kao gorivo u domaćinstvima. Zbog nedostatka plinovoda, kao i porasta cijene plina, većina domaćinstava za zagrijavanje kao energent koristi tekuća ili kruta goriva tako da je najznačajniji energent na području LAG-a za zagrijavanje domaćinstava kruto gorivo: drveni pelet, drvo te u manjoj mjeri ugljen. Loživo ulje kao tekuće gorivo još uvijek je zastupljeno no postupno se zamjenjuje drugim energentima, najčešće pećima na drveni pelet.

Obnovljivi izvori energije se na području LAG-a ne koriste u dovoljnoj mjeri, dok su mogućnosti povećanja energetske učinkovitosti velike. Trenutno pet osnovnih škola zagrijava

vodu solarnom energijom, neke tvrtke koriste tehnološku paru za zagrijavanje postrojenja, dok drvna industrija koristi dio otpadnog materijala za zagrijavanje postrojenja.

Na području Općine Sveti Petar Orehovec nalaze se dva bioplinska postrojenja ukupne snage 3,6 MW dok je na području Općine Konjščina od nedavno u funkciji solarna elektrana snage 496 KW.

Iz svega navedenoga proizlazi da na području cestovne infrastrukture, mobilnosti stanovništva, širokopojasnog interneta, plinifikacije, obnovljivih izvora energije i odvodnje na području koje pokriva LAG postoje velike potrebe za unapređenjem i razvojem infrastrukture.

Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Ukupno
Autocesta	Km	33,10
Državna cesta	Km	80,95
Županijska cesta	Km	118,93
Lokalna cesta	Km	180,16
Nerazvrstana cesta	Km	1147,19
Željeznička pruga	Km	27,64
Biciklističke staze	Km	30,5
Međunarodne zračne luke	Broj	n/p
Ostale zračne luke	Broj	n/p
Morske luke	Broj	n/p
Riječne luke	Broj	n/p
Elektr. ener. kablovi	Km	687
Pokrivenost elektroničko-komunikacijske infrastrukture	% pokrivenosti EK infrastrukture – bakrena parica	63,12
	% pokrivenosti EK infrastrukture – svjetlovod	4,56
	% pokrivenosti EK infrastrukture – koaksijalni kabel	1,6
Plinovod	Km	54,27
Vodovod	Km	263,78
Kanalizacija	Km	17
Pročišćivači otpadnih voda	Broj	1
Centri za gospod. otpadom	Broj	0
Pretovarni centri	Broj	0

Izvor: Jedinice lokalne samouprave (Općina Breznica, Općina Breznički Hum, Općina Budinščina, Općina Gornja Rijeka, Općina Hrašćina, Općina Kalnik, Općina Konjščina, Općina Ljubešćica, Općina Sveti Petar Orehovec, Općina Visoko te Grad Novi Marof); jedinice područne (regionalne) samouprave (Županije Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska i Varaždinska), lokalne iregionalne razvojne agencije.

1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Na području LAG-a PRIZAG djeluje 257 udruga. Udruge su aktivne u području športa, zaštite prava djece, vatrogastva, kulturno umjetničkog rada, prava branitelja, zaštite tradicionalnih vrijednosti i okoliša i drugo.

Na području LAG-a od društvene infrastrukture evidentirano je 55 društvenih/kulturnih domova, 36 vatrogasnih domova, 1 kino dvoranu, 2 knjižnice, 16 ambulanata, 1 Dom zdravlja, 1 bolnica, 13 vrtića, 11 osnovnih škola, 2 srednje škole, 48 sportskih građevina, od čega jedna zatvorena te 2 doma za starije i nemoćne.

U sastavu socijalne skrbi na području LAG-a djeluju Područni uredi Županijske službe Hrvatskog zavoda za socijalni rad Novi Marof.

Područni ured pokriva područje Grada Novog Marofa te općine Ljubešćica, Breznički Hum, Breznica i Visoko s pripadajućim naseljima. Područni ured Križevci pokriva područje Općina Sveti Petar Orehovec, Kalnik i Gornja Rijeka, dok Područni ured Zlatar Bistrica pokriva područje Općina Konjščina, Hrašćina i Budinščina.

Na području LAG-a osnovnoškolsko obrazovanje organizirano je kroz mrežu 11 osnovnih škola i 14 područnih škola. Odgoj djece predvrtićke dobi organiziran je u svim JLS-ovima, a i u tijeku su projekti izgradnje/dogradnje dječjih vrtića s ciljem da se svoj djeci omogući boravak u njima.

Institucije srednjoškolskog obrazovanja koje se nalaze na području LAG-a locirane su u Novom Marofu i Konjščini, koje obrazuju učenike za strukovna zanimanja. Od ustanova obrazovanja odraslih djeluje Pučko otvoreno učilište u Novom Marofu. Više škole ili visoka učilišta kao i njihove podružnice ili ispostave na području LAG-a PRIZAG nisu zastupljena. Kretanje broja učenika u osnovnim i srednjim školama pokazuje nastavak trenda pada što je i očekivano s obzirom na negativni natalitet i povećano iseljavanje stanovništva, a posebice mladih obitelji.

Na području LAG-a djeluju dvije knjižnice u Novom Marofu i Gornjoj Rijeci. Od ostale kulturne infrastrukture treba spomenuti Kulturni centar Ivan Rabuzin u Novom Marofu u kojem se održavaju razna kulturna i zabavna događanja, u Konjščini Galerija Zlatka Čulara, u Kalniku - Biblijski vrt mira, Svetom Petru Orehovec - „Kuća ideja – prostor zajedništva“ i dr.

Nadalje, tu se nalazi i evidentiran mogući arheološki lokalitet na brdu Humščak (brdo sjeveroistočno od zaselka Gornji Hum na 370 m aps. visine). Prema položaju i konfiguraciji moglo bi se raditi o arheološkom nalazištu, možda visinskom naselju. Lokalni naziv lokaliteta je "Stari grad u naselju Breznički Hum". U blizini se nalazi manje jezerce. Lokalitet nije istražen.

Kulturna događanja u Općinama na području LAG-a odvijaju se kroz kulturno umjetnička društva, udruge civilnog sektora ili manifestacije organizirane od strane JLS-a ili turističke zajednice. U Novom Marofu i okolici zastupljena je naivna umjetnost čiji su najznačajniji

predstavnicima Rabuzin i Klopotan. Naivna umjetnost osim kulturnog ima i veliki turistički potencijal kroz obilazak privatnih likovnih galerija, izrade suvenira i sl.

U Općini Budinščina nalazi se Centar za odgoj i obrazovanje Zajezda- ustanova za obrazovanje, odgoj i psihosocijalnu rehabilitaciju djece i mladih na stupnju lake i umjerene mentalne retardacije.

Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Količina
Društveni/kulturni dom, dom za mlade	Broj	55
Kazališta	Broj	0
Kino dvorane	Broj	1
Knjižnice	Broj	2
Muzeji	Broj	0
Vatrogasni dom	Broj	36
Ambulanta	Broj	16
Dom zdravlja	Broj	1
Bolnica	Broj	1
Vrtići	Broj	13
Ostali predškolski objekti	Broj	0
Osnovne škole	Broj	11 + 14 područnih
Srednje škole	Broj	2
Sportske građevine (zatvorene) ne uključujući školske dvorane	Broj	1
Sportske građevine (otvorene)	Broj	47
Dom za nezbrinutu djecu	Broj	0
Dom za starije i nemoćne	Broj	2
Ustanove za rehabilitaciju ovisnika (koje ne spadaju pod bolnice)	Broj	1

Izvor: Jedinice lokalne samouprave (Općina Breznica, Općina Breznički Hum, Općina Budinščina, Općina Gornja Rijeka, Općina Hrašćina, Općina Kalnik, Općina Konjščina, Općina Ljubešćica, Općina Sveti Petar Orehovec, Općina Visoko te Grad Novi Marof); jedinice područne (regionalne) samouprave, (Županije Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska i Varaždinska), lokalne i regionalne razvojne agencije.

1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a

Na području LAG-a PRIZAG, tri (3) se jedinice lokalne samouprave svrstava u iznadprosječno razvijena područja, dok su ostala prosječno razvijena. Potpomognuta područja su područja ispod prosjeka, odnosno ona koja se svrstavaju u razvojne skupine od I. do IV. Pokazatelj razvijenosti LAG-a PRIZAG pokazuje nam gospodarsko zdravlje LAG područjajer se izračunava na temelju prosječnog dohotka stanovnika na nekom području, prosječne stope nezaposlenosti i indeksa starenja uz osvrt na udio visokoobrazovanog stanovništva.

Indeks razvijenosti nam može dati smjer kako u kojem dijelu LAG-a treba djelovati u smjeru poboljšanja razvijenosti a time i kvalitete života.

Obrtnici sa područja LAG-a udruženi su u tri udruženja obrtnika. Obrtnici s područja Općina Kalnik, Gornja Rijeka i Sveti Petar Orehovec udruženi su u Udruženje obrtnika Križevci, obrtnici s područja Grada Novi Marof, te općina Breznica, Breznički Hum, Visoko i Ljubešćica u Udruženje obrtnika Novi Marof, dok su poduzetnici s područja općina Budinščina, Hrašćina i Konjščina udruženi u Udruženje obrtnika Zlatar.

Glavne gospodarske djelatnosti koje zapošljavaju najveći broj stanovnika na području koje pokriva Lokalna akcijska grupa „Prigorje-Zagorje“ su prerađivačka industrija, trgovina na veliko i malo, građevinarstvo i prijevoz.

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore na području LAG-a PRIZAG u periodu od 2018. do 2020. godine zabilježen je konstantan rast broja poduzetnika prema području djelatnosti – NKD 2007. U 2020. godini zabilježen je broj od 505 poduzetnika. Prema podacima Hrvatske obrtničke komore u 2020. godini na području LAG-a zabilježeno je 552 obrta.

Ukoliko usporedimo podatke iz 2020. sa podacima iz 2018. vidimo povećanje broja gospodarskih subjekata. Ukupan broj zaposlenih u poduzećima i obrtima u 2020. godini bio je 4.648 osoba.

Poljoprivreda, a osobito održiva ekološka poljoprivreda predstavlja jedan od razvojnih potencijala na području LAG-a PRIZAG, osobito za najzastupljenije male OPG-ove i SOPG-ove kojima ekološka poljoprivreda može stvoriti dodatnu vrijednost u poljoprivrednoj proizvodnji.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, na prostoru LAG-a evidentirano je 2187 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, 499 SOPG-a, te 25 obrta kojima je glavna djelatnost poljoprivreda. Pretežita poljoprivredna djelatnost je ratarstvo koje je zastupljeno na površini od 7.603,07 ha, međutim ratarstvo je često vezano za proizvodnju hrane za ishranu stoke. U većini unutar stočnog fonda na području LAG-a PRIZAG dominira uzgoj svinja sa evidentiranih 23.162 grla, te goveda sa 16334 grla. Vidljiv je trend smanjenja stočnog fonda osobito goveda, budući da otkupne cijene mesa i mlijeka znatno zaostaju za cijenom repromaterijala osobito hranom za ishranu stoke.

U odnosu na prethodnu LRS, primijećeno je znatno smanjenje OPG-ova međutim u isto vrijeme osnivaju se SOPG-ovi. Struktura OPG-ova je nepovoljna osim što OPG-ove i SOPG-ove čine najviše do dva člana, nositelji OPG-ova i SOPG-ova su starije životne dobi. Pozitivan trend je povećanje broja malih ekoloških poljoprivrednih proizvođača.

Na području LAG-a evidentirano je ukupno 244 ležajeva, putem 56 smještajnih objekata. Objekt koji pruža najveći broj ležajeva je Hotel Zagylend u Konjšćini (16) i Ključice u Novom Marofu (14). U posljednjih 3 godine broj otvorenih smještajnih objekata je u porastu, najviše na području Grada Novog Marofa. Općine u kojima su se registrirali prvi smještajni objekti su: Konjščina, Ljubešćica, Gornja Rijeka. Prema evidencijama u eVisitor-u za

područje TZ-a Novi Marof te Kalnik tijekom 2021. godine zabilježeno je 4426 noćenja, što je u uspoređi sa drugim turističkim zajednicama u okruženju nezavidna brojka.

Podaci o broju noćenja po pojedinim jedinicama lokalne samouprave dati su u tablici.

Područje LAG-a obiluje svim osnovnim prirodnim preduvjetima za razvoj turizma (prirodna i kulturna baština, povijesni spomenici, tradicionalna arhitektura, manifestacije, vodna i šumska dobra za sport, lov i ribolov), te pozitivnom poduzetničkom klimom. Za razvoj turizma prometna povezanost unutar samog područja LAG-a, kao i sa drugim područjima nije od presudne važnosti.

Lokalno stanovništvo prepoznaje ekonomske mogućnosti u ruralnom turizmu te se sve češće na čitavom području LAG-a PRIZAG okreću tim gospodarskim mogućnostima kako osnovnim tako i dodatnim oblicima zarade.

No na cijelom području LAG-a nema smještajnog objekta koji može primiti veći broj gostiju odjednom (više od 30).

Provedbom ove Strategije moguće je područje LAG-a oplemeniti te učiniti još interesantnijim turistima i to kroz unapređenje turističke djelatnosti osiguravanjem potrebne turističke infrastrukture za razvoj i proširenje ponude ugostiteljskih i smještajnih objekata, te širenje ponude autohtonih, specifičnih i tradicionalnih proizvoda ovog kraja.

Treba poticati pružatelje turističkih ponuda s područja više općina, da zajednički rade na jedinstvenoj turističkoj ponudi, te da zajednički nastupaju prema turističkim agencijama (umrežavanje).

Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja

JLS	Razvojna skupina prema IR	Indeks razvijenosti JLS	Prosječan dohodak po stanovniku, eura	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku, eura	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva	Indeks starenja	Visoko obrazovano stanovništvo (VŠS, VSS)
Breznica	IV. skupina	99,510	22.224,57	1.269,05	0,0608	94,03	92,6	0,0606
Breznički Hum	IV. skupina	98,662	22.247,75	1.321,48	0,0716	90,02	138,1	0,0873
Budinščina	IV. skupina	98,152	21.772,91	1.000,21	0,1019	88,27	85,9	0,0696
Gornja Rijeka	II. skupina	94,517	15.001,72	727,42	0,1172	87,82	95,0	0,0355
Hrašćina	IV. skupina	99,085	25.452,06	1.246,61	0,0578	85,71	130,4	0,0852
Kalnik	III. skupina	96,317	16.956,00	1.186,10	0,0787	87,47	134,4	0,0752
Konjščina	VI. skupina	102,692	30.181,62	1.374,15	0,0753	91,04	117,4	0,1441
Ljubešćica	V. skupina	101,710	26.141,11	1.848,90	0,0610	92,58	93,6	0,0903
Novi Marof	V. skupina	102,144	27.257,96	1.151,96	0,0737	94,07	93,1	0,1195
Sveti Petar Orehovec	II. skupina	94,283	13.074,72	565,85	0,1129	89,36	101,5	0,0496
Visoko	III. skupina	97,108	17.983,51	708,73	0,0775	92,06	106,9	0,0650

Ukupno LAG	n/p	n/p	21.663,08	1.127,315	0,08076	90,22	108,08	0,08017
-----------------------	-----	-----	-----------	-----------	---------	-------	--------	---------

Izvor: *Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije*

Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj zaposlenih prema području djelatnosti – NKD 2007																				Broj zaposlenih ukupno za sva područja	
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
2018.	110	95	1.398	101	90	297	633	306	42	29	30	3	83	32	87	701	107	7	6	0	0	4.157
2019.	123	100	1.405	105	103	370	642	369	52	28	25	3	99	33	89	731	104	5	9	0	0	4.395
2020.	88	100	1.639	106	101	380	661	318	65	24	28	4	100	38	145	700	131	10	10	0	0	4.648

Izvor: *Državni zavod za statistiku, Zaposleni – pregled po županijama, 31. svibnja 2021.*

Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj poduzetnika prema području djelatnosti – NKD 2007																					Broj poduzetnika ukupno za sva područja
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	
2018.	34	2	82	8	4	83	89	47	29	8	0	7	29	11	0	8	3	5	18	0	0	467
2019.	30	2	90	9	4	94	92	48	35	8	0	4	37	9	0	8	3	6	18	0	0	497
2020.	31	2	95	8	3	101	86	47	34	7	1	4	39	10	0	7	4	7	19	0	0	505

Izvor: Hrvatska gospodarska komora

Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj obrta prema djelatnosti		Broj obrta ukupno za sve djelatnosti
	Proizvodna djelatnost	Uslužna djelatnost	
2018.	117	267	517
2019.	119	289	537
2020.	126	298	552

Izvor: Hrvatska obrtnička komora

Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Organizacijski oblik poljoprivrednika						
	OPG	SOPG	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga	Druga pravna osoba i ostalo	Od toga broj ekoloških proizvođača
Breznica	187	58	2	3	0	0	8
Breznčki Hum	103	37	1	3	0	1	1
Budinščina	142	54	2	1	0	0	1
Gornja Rijeka	188	31	1	3	0	0	4
Hrašćina	98	39	3	3	0	0	3
Kalnik	163	23	4	2	2	0	10
Konjščina	148	61	1	1	0	0	0
Ljubeščica	43	13	1	1	0	1	0
Novi Marof	253	103	3	4	0	0	9
Sveti Petar Orehovec	726	41	1	9	2	0	3
Visoko	136	39	6	2	0	0	0
Ukupno LAG	2.187	499	25	32	4	2	39

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju - AGRONET

Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (EUR)					
	do 3.000	3.001 – 8.000	8.001 – 15.000	15.001 – 50.000	50.001 – 100.000	100.001 i više
Breznica	141	75	16	17	1	0
Breznčki Hum	108	23	9	3	2	0
Budinščina	149	42	4	3	0	1
Gornja Rijeka	126	64	21	10	2	0
Hrašćina	81	45	8	5	4	0
Kalnik	76	68	18	23	5	4
Konjščina	144	60	4	3	0	0
Ljubeščica	49	6	1	1	1	1
Novi Marof	311	40	6	6	0	0
Sveti Petar Orehovec	209	232	122	159	42	15
Visoko	106	55	12	6	3	1
Ukupno LAG	1.500	710	221	236	60	22

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a

JLS	Ukupna poljoprivredna površina (ha)	Ukupan broj parcela u ARKOD-u	Livade (ha)	Voćnjaci (ha)	Vinogradi (ha)	Maslinici (ha)	Pašnjaci (ha)	Oranice (ha)	Šume i šumsko zemljište* (ha)
Breznica	782,72	3.027	209,62	42,12	4,61	n/p	12,27	506,25	1.166,6
Breznički Hum	543	1.713	156,39	18,86	14,21	n/p	7	341,69	892,9
Budinščina	590	2.073	139,07	23,99	10,85	n/p	1,51	413,5	2.960,91
Gornja Rijeka	962,53	4.253	151,17	49,66	13,92	n/p	4,68	711,43	831,88
Hrašćina	528,59	1.797	140,72	27,54	28,07	n/p	8,54	319,42	927,96
Kalnik	881,45	3.269	165,95	35,82	32,04	n/p	15,03	632,27	879,83
Konjšćina	598,76	1.995	161,75	15,14	4,12	n/p	0,15	416,13	1.144,13
Ljubešćica	154,48	610	36,24	23,67	2,66	n/p	22,88	66,45	2.455,89
Novi Marof	669,31	3.314	202,63	58,62	22,27	n/p	14,79	368,79	5.534,45
Sveti Petar Orehovec	4421,9	15.536	913,92	40,97	46,27	n/p	11,41	3.402,43	2.316,86
Visoko	643,35	2.452	176,32	16,3	9,43	n/p	5,98	424,71	897,26
Ukupno LAG	10.776,09	40.039	2.453,78	352,69	188,45	n/p	104,24	7.603,07	20.008,67

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske šume d.o.o.

Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a

JLS	Kategorija stoke							
	Govedo, br. grla	Ovca, br. grla	Koza, br. grla	Konj, br. grla	Svinja, br. grla	Perad, br. grla	Magarac, br. grla	Pčela (pčelinje zajednice)
Breznica	334	361	87	2	1.125	6500	n/p	161
Breznički Hum	83	241	435	10	433	3406	n/p	237
Budinščina	192	62	15	16	1.384	6773	n/p	164
Gornja Rijeka	389	241	30	10	2.093	4745	n/p	126
Hrašćina	228	66	34	51	845	5226	1	65
Kalnik	974	441	90	13	1.531	3978	n/p	n/p
Konjščina	55	66	9	10	954	10790	n/p	990
Ljubeščica	1	66	217	5	113	5239	n/p	346
Novi Marof	125	198	26	20	823	26260	5	660
Sveti Petar Orehovec	13.639	587	200	65	13.052	10413	6	n/p
Visoko	314	80	144	32	809	3380	n/p	155
Ukupno LAG	16.334	2.409	1.287	234	23.162	86710	12	2.904

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede*

Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

JLS	Godina																	
	2019.						2020.						2021.					
	dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista		
	Ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	Strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
Breznica	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Breznički Hum	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Budinščina	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Gornja Rijeka	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Hrašćina	490	146	344	611	184	427	z ²	z	z	z	z	z	z	z	z	z	z	z
Kalnik	514	383	131	1.025	732	293	17	45	460	320	140	979	409	282	127	783	498	285
Konjščina	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Ljubeščica	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Novi Marof	794	377	417	2.500	802	1.698	798	591	207	2.591	1.234	1.357	1.189	805	384	3.643	1.531	2.112
Sveti Petar Orehovec	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Visoko	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Ukupno LAG	1.798	906	892	4.136	1.718	2.418	815	636	667	2.911	1.374	2.336	1.598	1.087	511	4.426	2.029	2.397

Izvor: *Državni zavod za statistiku*

² Podatak zbog povjerljivosti nije objavljen; odnosi se na sve oznake „z“ u tablici 14.

Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																													ukupno	
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60 i više			
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž		U
Breznica	1	0	1	0	1	1	3	2	5	1	3	4	0	2	2	0	2	2	1	2	3	0	1	1	3	0	3	2	0	2	24
Breznički Hum	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	2	0	0	0	8
Budinščina	0	3	3	1	0	1	1	7	8	0	1	1	1	0	1	3	1	4	3	2	5	3	2	5	9	0	9	3	1	4	41
Gornja Rijeka	0	1	1	1	0	1	1	1	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	2	8
Hrašćina	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	9
Kalnik	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	6
Konjščina	2	2	4	1	6	7	3	2	5	3	5	8	2	4	6	3	2	5	1	4	5	1	6	7	3	3	6	4	1	5	58
Ljubeščica	0	1	1	0	4	4	1	2	3	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	4	4	3	1	4	1	1	2	20
Novi Marof	1	2	3	8	9	17	3	7	10	7	3	10	5	7	12	4	8	12	7	5	12	8	11	19	17	9	26	11	2	13	134
Sveti Petar Orehovec	3	1	4	1	1	2	2	3	5	1	2	3	2	0	2	0	0	0	1	0	1	0	2	2	1	0	1	1	0	1	21
Visoko	1	0	1	0	4	4	0	0	0	0	2	2	0	1	1	1	0	1	1	1	2	1	2	3	0	1	1	2	0	2	17
Ukupno LAG	12	11	23	12	26	38	15	25	40	13	17	30	11	18	29	12	14	26	14	16	30	14	32	46	38	15	53	25	6	31	346

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje (<https://statistika.hzz.hr/>)

Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																																ukup no	
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60-64			65 i više			
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U				
Brezni ca	4	1	5	30	27	57	62	64	126	71	76	147	65	69	134	64	46	110	59	52	111	35	37	72	26	14	40	5	2	7	1	1	2	811
Brezni čki Hum	3	1	4	23	20	43	55	57	112	64	69	133	58	62	120	37	39	76	32	35	67	18	20	38	19	7	26	1	1	2	1	0	1	622
Budinš čina	1 0	3	13	60	50	110	80	70	150	83	70	153	72	80	152	59	50	109	60	67	127	61	44	105	36	20	56	5	0	5	2	0	2	982
Gornja Rijeka	4	1	5	20	27	47	72	54	126	81	76	157	75	89	164	64	56	120	39	42	81	25	27	52	26	14	40	2	5	7	1	0	1	800
Hrašći na	1	3	4	21	22	43	58	54	112	66	67	133	68	62	130	35	41	76	45	32	77	27	21	48	18	9	27	2	0	2	0	1	1	653
Kalnik	2	2	4	21	22	43	50	57	107	64	69	133	57	63	120	37	39	76	31	35	66	19	20	39	18	8	26	0	1	1	2	0	2	617
Konjšč ina	4	3	7	69	73	142	89	93	182	137	84	221	10 2	87	189	61	73	134	69	55	124	55	57	112	38	20	58	4	1	5	5	3	8	1182

Ljubešćica	10	3	13	60	50	110	80	87	167	83	70	153	72	78	150	59	50	109	60	67	127	41	44	85	36	20	56	5	0	5	2	2	4	979
Novi Marof	47	22	69	176	111	287	257	263	520	270	226	496	299	251	550	503	378	881	257	251	508	207	219	426	248	176	424	113	69	182	38	154	4397	
Sveti Petar Orehovec	4	3	7	69	63	132	89	93	182	84	87	171	72	87	159	51	63	114	59	55	114	55	57	112	38	20	58	4	1	5	0	0	0	1054
Visoko	-	4	4	20	23	43	55	57	112	69	64	133	58	62	120	37	39	76	35	32	67	20	18	38	9	17	26	1	1	2	1	0	1	622
Ukupno LAG	89	46	135	569	488	1.057	947	949	1.896	1.072	958	2.030	998	990	1.988	1.007	874	1.881	746	723	1.469	563	564	1.127	512	325	837	142	81	223	53	236	719	12.719

Izvor: Državni zavod za statistiku,

NAPOMENA Izvor: DZS, Obrtnička komora, Gospodarska komora, Jedinice lokalne samouprave (Općina Breznica, Općina Breznički Hum, Općina Budinščina, Općina Gornja Rijeka, Općina Hrašćina, Općina Kalnik, Općina Konjščina, Općina Ljubešćica, Općina Sveti Petar Orehovec, Općina Visoko i Grad Novi Marof)

1.3. Demografske značajke LAG područja

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine LAG PRIZAG ima 31.454 stanovnika¹. Uspoređujući broj stanovnika koji je zabilježen u popisu iz 2011. godine, vidljivo je kako se broj stanovnika smanjio za 4.347 odnosno za 12,14%. Ni u jednom naselju s područja LAG-a nije zabilježen rast broja stanovnika.

Između dva popisa stanovništva također se smanjila gustoća naseljenosti na području LAG-a što je u skladu sa smanjenjem broja stanovnika. Tako je 2011. godine broj stanovnika po km² iznosio 70,09, a 2021. godine 61,94 što predstavlja pad od 8,15 stan./km².

Demografsku sliku područja LAG-a karakterizira pad broja stanovnika, a tome svjedoče brojke prirodnog kretanja stanovnika. Osnovne sastavnice prirodnog kretanja stanovništva su natalitet i mortalitet. Više od pola jedinica lokalne samouprave s LAG područja je zabilježilo smanjenje broja rođenja djece uspoređujući 2011. i 2020. godinu. U istom periodu broj umrlih je porastao u 6 jedinica lokalnih samouprava dok ostalih 5 s područja LAG-a bilježi blagi pad broja umrlih u godini.

U 2020. godini na području rodilo se 287 djece, a umrlo je 537 osoba. Usporedbom nataliteta i mortaliteta u 2020. godini govorimo o negativnoj prirodnoj promjeni, prirodnom padu, odnosno prirodnoj depopulaciji područja LAG-a PRIZAG.

Pad broja stanovnika i negativan prirodni priraštaj upućuje na intervencije za sprječavanje i ublažavanje negativnih trendova.

Obrazovna struktura stanovništva

Podaci iz popisa 2021. prema obrazovnoj strukturi stanovništva ukazuju da je na području LAG-a:

Bez školske spreme bilo 1,1% osoba

Osnovno obrazovanje imalo nešto manje od 39% osoba

Stupanj obrazovanja srednje škole 52,1%

Visokoškolsko obrazovanje 7,8%

¹ Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. – prvi rezultati

Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a

Naziv JLS	Natalitet		Mortalitet		Vitalni indeks		Prosječna starost stanovnika
	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.	2020.	
Breznica	20	20	29	32	69,0	62,5	40,0
Breznički Hum	11	15	34	14	32,4	107,1	43,5
Budinščina	18	27	36	44	50,0	61,4	40,3
Gornja Rijeka	10	13	26	24	38,5	54,2	40,5
Hrašćina	12	10	37	31	32,4	32,3	43,0
Kalnik	14	8	27	17	51,9	47,1	42,6
Konjščina	34	23	75	66	45,3	34,8	42,2
Ljubešćica	10	21	23	27	43,5	77,8	40,4
Novi Marof	109	93	164	185	66,5	50,3	39,9
Sveti Petar Orehovec	53	41	65	72	81,5	56,9	40,7
Visoko	22	16	23	25	95,7	64,0	41,3
Ukupno LAG	313	287	539	537	58,1	53,4	41,3

Izvor: *Državni zavod za statistiku*

Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a

Naziv JLS	Bez škole			Osnovna škola			Srednja škola			Visokoškolsko obrazovanje															Nepoznato
										Svega			Viša i stručni studij			Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij			Magisterij			Doktorat			
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U				
Breznica	10	16	26	230	332	562	499	298	797	29	51	80	15	24	39	12	27	39	1	0	1	1	0	1	0
Breznički Hum	4	13	17	152	269	421	309	194	503	24	46	70	9	26	35	15	19	34	0	1	1	0	0	0	0
Budinščina	4	11	15	280	358	638	537	353	890	37	62	99	22	35	57	15	27	42	0	0	0	0	0	0	5
Gornja Rijeka	7	14	21	294	384	678	306	193	499	18	18	36	8	12	20	10	6	16	0	0	0	0	0	0	2
Hrašćina	2	14	16	148	227	375	403	240	643	33	48	81	22	28	50	11	19	30	0	1	1	0	0	0	0
Kalnik	8	15	23	283	348	631	227	144	371	25	39	64	13	16	29	11	22	33	1	1	2	0	0	0	0
Konjščina	7	12	19	234	385	619	1025	748	1773	142	194	336	75	103	178	63	89	152	4	1	5	0	1	1	0
Ljubeščica	8	18	26	148	246	394	457	311	768	58	46	104	39	29	68	19	17	36	0	-0	0	0	0	0	3
Novi Marof	22	61	83	1039	1667	2706	3654	2666	6320	446	540	986	211	276	487	222	257	479	10	6	16	3	1	4	1
Sveti Petar Orehovec	19	49	68	1004	1286	2290	623	396	1019	68	68	136	37	40	77	27	28	55	4	0	4	0	0	0	1
Visoko	4	8	12	259	377	636	267	183	450	31	28	59	17	10	27	13	18	31	-	0	0	1	0	1	0
Ukupno LAG	95	231	326	4071	5879	9950	8307	5726	14033	911	1140	2051	468	599	1067	418	529	947	20	10	30	5	2	7	12

Izvor: Državni zavod za statistiku (podaci za stanovništvo prema najviše završenoj školi i spolu - <https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>)

2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata

Provedba LRS 2014. – 2022.											
Tip operacije	Natječaj LAG-a		Odobreni projekti od strane LAG-a		Odobreni projekti od strane APPRRR		Potpuno isplaćeni projekti		Pokazatelji		
	br	Alokacija, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	Br. novostvorenih radnih mjesta (u isplaćenim projektima)	Pokazatelj LAG-a	Pokazatelji LAG-a
4.1.1.	n / p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p

4.2.1.	n / p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
6.1.1.	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
6.3.1.	3	252.669,72	17	252.669,72	17	252.669,72	11	207.449,20	0	0	17 Moderniziranih i unaprijeđenih malih poljoprivrednih gospodarstava
6.4.1.	n / p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
7.4.1.	5	1.474.797,34	36	1.271.947,29	25	818.782,92	14	454.269,11	0	2	Povećan broj korisnika javne infrastrukture 6000 korisnika
Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.											
Naziv projekta	Izvor financiranja projekta		Ukupni iznos projekta, kn		Iznos učešća LAG-a, kn		Razdoblje provedbe projekta	Uloga LAG-a u provedbi projekta		Rezultati i pokazatelji	
SMUG EU Small municipalities against euroscepticism	EU Komisija/ Program Europa za građane/ Mreža gradova		135000 €		599,82 €		01.09.2017 do 30.04.2019	Nositelj projekta		Rasprava na temu euroskepticizma u ruralnim općinama. Projekt je obuhvatio 15 partnera iz 9 zemalja. Održana 6 evenata od toga 4 eventa u partnerskim državama. Sudjelovali stručnjaci i europarlamentarci iz Hrvatske i partnerskih zemalja. Rezultati projekta podijeljeni sa donositeljima odluka na lokalnoj nacionalnoj i EU	

							razini svih partnerskih država. Izrađena brošura sa zaključcima sa stručnih debata na projektnu temu.
EFYRA Europe Future of Young in Rural Area	EU Komisija Program Europa za građane/ Mreža gradova	118.440€	1.320 €	01.1 0.20 20. do 20.0 3.20 23.	Nositelj projekta		Održano 5 evenata od toga 3 eventa u partnerskim državama. Projekt je obuhvatio 9 partnera iz 7 zemalja. Sudjelovalo 6 sveučilišnih profesora iz Hrvatske i partnerskih zemalja. Sudjelovala dva Europarlamentarca. Izrađena stručna studija koja je podijeljena svim partnerima te donositeljima odluka na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i EU razini svih partnerskih organizacija.

Izvor: <https://www.lag-prizag.hr/projekti/>

3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

3.1. Opis partnerstva

U udruhu Lokalna akcijska grupa Prigorje-Zagorje učlanjeno je 52 članova koji čine Skupštinu - najviše tijelo upravljanja Udrugom. Od tog broja 44 redovnih članova i 8 pridruženih članova.

Skupština imenuje Upravni odbor, kojeg čine Predsjednik, dva dopredsjednika i 8 članova, odnosno ukupno jedanaest članova:

Struktura članova Upravnog odbora je:

3 predstavnika gospodarskog sektora, 3 civilnog i 5 javnog sektora. Od ukupnog broja članova Upravnog odbora 5 žena i jedna mlada osoba (mlađa od 40 godina).
Tijela udruge LAG-a PRIZAG još čine: Nadzorni odbor, Tajnik.
Za praćenje i nadziranje rada tijela Udruge zadužen je Nadzorni odbor kojeg čine 3 predstavnika, po jedan iz svake interesne skupine.

Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a)- redovni

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ²
17	11	16	44	16	6

Izvor: Statut LAG-a PRIZAG, Popis članova sukladno Zakonu o udrugama

Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS

Upravni odbor Lokalne akcijske grupe

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ³
3	3	5	11	5	1

Izvor: Statut LAG-a PRIZAG i Odluka o izborima

Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ⁴
0	0	0	0	0	0

² Osobe do uključujući 40. godina

³ Osobe do uključujući 40. godina

⁴ osobe do uključujući 40. godina

3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS

LRS je rađena je u periodu od 16.08. 2022. do donošenja (21. 09. 2023.) Ukupno su odrađene 4 radionice. Radionice su bili organizirane na 4 lokacije kako bi se što kvalitetnije uključili dionici s čitavog područja LAG-a te iz svih pozvanih interesnih skupina. Na prvoj radionici u Novom Marofu sudjelovalo je 17 dionika od čega 4 iz gospodarskog, 8 iz civilnog te 5 iz javnog sektora. Na drugoj radionici u Konjščini sudjelovalo je 8 dionika od čega 3 iz gospodarskog, 1 iz civilnog te 2 iz javnog sektora. Na trećoj radionici u Svetom Petru Orehovec sudjelovalo je 15 dionika od čega 7 iz gospodarskog, 4 iz civilnog te 4 iz javnog sektora. Na četvrtoj radionici u Breznici sudjelovalo je 35 dionika od čega 15 iz gospodarskog, 13 iz civilnog te 7 iz javnog sektora. Prilikom radionica primjenjivan je pristup „odozdo prema gore“ u skladu s LEADER načelima kako bi se dobilo najrealnije stanje na LAG području te kako bi se što kvalitetnije strategija usmjerila na opće i specifične ciljeve. Treba spomenuti kako su se za potrebe evaluacije važeće LRS, ali i za pripremu radionica za novu LRS provodile ankete na skupštinama LAG-a. Ankete su se provodile jednom godišnje u razdoblju 2020. do 2022. godine. Nadalje, na sjednicama Upravnog odbora predsjednica je članove kontinuirano informirala o provedenim radionicama organiziranih od strane Ministarstva, APPRRR i krovnih mreža, te o stanju na terenu. Nadalje redovito, a najmanje jednom godišnje sazivala kolegij općinskih načelnika i gradonačelnika kako bi raspravljani o tijeku provedbe dosadašnje LRS te iznosili stanje na pojedinoj JLS, te davali prijedloge za izradu nove LRS.

Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS

Naziv događaja (sastanak, radionica i sl.)	Broj sudionika	Mjesto održavanja događaja	Datum održavanja događaja
Radionica za izradu LRS	17	Novi Marof	16.08.2022.
Radionica za izradu LRS	8	Konjščina	19.08.2022.
Radionica za izradu LRS	15	Sveti Petar Orehovec	26.08.2022.
Radionica za izradu LRS	35	Breznica	19.12.2022.

Izvor: potpisne liste sa radionica, zapisnici sa sjednica Upravnog odbora i kolegija načelnika.

Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću održavano je u razdoblju od 31. 8.2023. do 14.09.2023. Savjetovanje se provodilo na način da se Nacrta prijedloga LRS objavio na službenoj web stranici LAG-a, te objavom poziva na društvenoj mreži – Facebook-u i dostavom iste članovima Upravnog odbora.

Tijekom vremena javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću nije zaprimljena niti jedna primjedba/prijedlog/inicijativa, odnosno očitovanje.

4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA

4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize

Tablica 24: SWOT analiza LAG-a

SNAGE	SLABOSTI
• Bogatstvo obradivih površina, šuma, resursa za poljoprivrednu proizvodnju • Dobar geostrateški položaj (blizina velikih gradova – Vž., Zg., autocesta) • Pokrivenost vodoopskrbom • Bogata tradicijska i kulturno-povijesna baština • Dobra kakvoća zraka • Očuvana priroda i bioraznolikost Natura 2000 • Zalihe pitke vode (Kalnik, Ivanščica) • Prigorsko zagorski sejem (i ostali sajmovi po općinama) • Veliki broj udruga civilnog sektora • Razvijeno osnovnoškolsko obrazovanje • Zastupljeno srednjoškolsko obrazovanje u Novom Marofu i Konjščini • Organizirana športska društva • Primarna zdravstvena zaštita • Tradicija dobrovoljnog vatrogastva	• Nerazvijena ekološka / održiva poljoprivredna proizvodnja • Nepostojanje turističke infrastrukture/sadržaja (odmorišta, vidikovci...) • Nepostojanje sustava odvodnje • Nedovoljno vrednovanje prirodnih resursa • Nedovoljna valorizacija kulturnih i prirodnih vrijednosti • Neizgrađene/ neodržavane nerazvrstane ceste • Nedovoljna osviještenost o prirodnim vrijednostima • Niskodohodovne djelatnosti u ruralnim prostorima (manje plaće od razvijenih urbanih mjesta) razlog iseljavanja mladih • Nedovoljno atraktivno područje za život i rad mladih ljudi / obitelji • Mali broj preradbenih kapaciteta u poljoprivredi • Nekoordiniranost malih poljoprivrednika • Usitnjene parcele • Niska razina obrazovanja • Nesređeni imovinsko pravni odnosi • Neobrađeno poljoprivredno zemljište • Nedostatak smještajnih kapaciteta • Nepovezanost turističke infrastrukture

	• Nerazvijena sportska infrastruktura • Slaba opremljenost udruga • Nedostatak financijskih sredstava za rad civilnog sektora • Smanjenje broja stanovništva • Pasivnost stanovništva • Slaba aktivnost udruga • Izvannastavne aktivnosti • Dostupnost sadržaja cjeloživotnog obrazovanja • Starenje stanovništva
PRILIKE	PRIJETNJE
• Unapređenje sustava gospodarenja otpadom • Izgradnja sustava otpadnih voda • Turistički prepoznatljivo područje • Izgradnja nerazvrstanih cesta • Eu fondovi u području prirodnih resursa, lokalne infrastrukture i okoliša • Nezagađene poljoprivredne površine pogodne za razvoj održive eko poljoprivrede • Povoljni zemljopisni položaj za razvoj kapaciteta za obnovljive izvore energije • Rast potražnje za proizvodima sela • Očuvan prirodni i ruralni prostor kao temelj za razvoj ruralnog turizma • Brendiranje proizvoda/ zaštita izvornosti • Mogućnosti za povezivanje proizvođača i potrošača • Valorizacija tradicijskih obrta u turističke svrhe • Potencijal za razvoj novih turističkih sadržaja i tematskih puteva • Prekvalifikacija za potrebe gospodarstva • Suradnja sa udrugama u inozemstvu	• Zagađenje okoliša • Neiskorištavanje prirodnih i kulturnih resursa za razvoj • Klimatske promjene odnosno ekstremne meteorološke neprilike • Devastacije prirodnih resursa • Epidemiološke prijetnje • Energetska neizvjesnost i nedostatak energetske neovisnosti • Odlazak mladih i obrazovanih ljudi • Nastavak smanjenja radno sposobnog stanovništva • Rastuća konkurencija u proizvodnji hrane • Globalna kriza • Česte promjena zakonske regulative odn. pravna neizvjesnost

• Suradnja među udrugama na području LAG-a • Transfer znanja u inozemstvo i iz inozemstva • Razvoj kulturnih sadržaja • Uređenje prostora za djelovanje udruga civilnog društva • Integracija koncepta Pametnih sela odnosno razvoj inovativnih digitalnih i zelenih tehnologija	
--	--

Na radionicama LAG-a za izradu ove LRS, ali isto tako temeljem dosadašnjih iskustava u provedbi LRS iz razdoblja 2014. – 2020. iskristalizirale su se snage, slabosti, prilike i prijetnje (SWOT) koje pobliže opisujemo.

Utvrđene su prednosti ili snage LAG-a PRIZAG, poput blizine velikih gradova Zagreba i Varaždina, prirodni resurse poput zaliha pitke vode ispod Kalnika i Ivanšćice. Povoljan zemljopisni položaj za iskorištavanje obnovljivih izvora energije, očuvana priroda i nezagađene poljoprivredne površine za razvoj turizma i ekološke proizvodnje hrane. Treba spomenuti kako je osnovan velik broj udruga civilnog društva, veliki broj manifestacija poput sajмова, proslava svetkovina i drugih događanja, organizirano je predškolsko, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje.

No isto tako treba naglasiti slabosti koje su prepoznate na području LAG-a poput nerazvijene komunalne infrastrukture, slabo zastupljena i nedovoljno poticanja ekološka proizvodnja hrane, nesređeno vlasničko stanje zemljišta, zapuštene poljoprivredne površine. Nedostatna i nerazvijena turistička infrastruktura, Neosvijestjenost lokalnog stanovništva o prirodnim vrijednostima i utjecaju čovjeka na okoliš. Treba posebno spomenuti nedostatnu infrastrukturu za aktivnosti i rad sportskih i drugih udruga, čime je umanjen njihov rad, koji posljedično utječe na manju socijalizaciju stanovništva na području LAG-a. Socijalizacija stanovništva direktno utječe na kvalitetu života u ruralnom prostoru, a time i na sve veće iseljavanje iz prostora LAG-a, pa o tome treba voditi računa kod planiranja intervencija.

Treba spomenuti i prijetnje koje su prepoznate na području LAG-a poput sve izraženijih klimatskih promjena koje nose ekstremno visoke i nagle promjene temperatura koje utječu na veće rizike od požara, olujnih nevremena i sl. Treba imati na umu da je područje LAG-a nerazvijeno po pitanju obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti što može biti problematično tijekom energetske ili ekonomske krize kojima smo do nedavno svjedočili. Isto tako svjedočili smo koliko je bitno biti samodostatan u proizvodnji hrane prilikom COVID krize odnosno koliko je bitno da se uspostavi proizvodnja i prodaja hrane na manjem npr. LAG području.

Naposljetku treba pogledati prilike koje pruža područje LAG-a te ih također staviti u kontekst razvojnih ciljeva ove LRS poput mogućnosti da LAG postane turistički prepoznato područje osobito u dijelu tradicijske i kulturne baštine, očuvane prirode, domaće zdrave hrane. Potencijal se nalazi i u mogućnosti povezivanja proizvođača i potrošača područja LAG-a, unaprjeđenja rada udruga, njihovo međusobno povezivanje s ciljem društvenih

aktivnosti lokalnog stanovništva. Mogućnosti su i oko primjene modernih tehnoloških rješenja u poljoprivrednoj proizvodnji i zaštiti okoliša, odnosno povezivanju digitalnog i zelenog. Prilike su i u nastavku već započetih obnova komunalne i javne infrastrukture i njihova energetska učinkovitija rekonstrukcija ili nadgradnja.

5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS

5.1. Prikaz potreba LAG područja

Tablica 25: Potrebe LAG područja

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
P1: Unaprjeđenje društvenih sadržaja na području LAG-a	S ciljem zadržavanja stanovništva, osobito mladih obitelji te ostalog radno sposobnog stanovništva na području LAG-a potrebno je izgraditi, rekonstruirati urediti i opremiti prostore, za udruge i organizacije koje djeluju na području LAG-a. (prostori za neprofitne organizacije, DVD-ove, vrtići, ambulante i dr.)	OC1: Unaprjeđenje kvalitete života na području LAG-a	SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života
P2: Unaprjeđenje javne komunalne i turističke infrastrukture uz jačanje digitalnih procesa i inovacija	Kroz detaljnu analizu stanja uočene su potrebe za ulaganje u lokalnu komunalnu i turističku infrastrukturu s ciljem izjednačavanja standarda ruralnog stanovništva s stanovnicima koji	OC1: Unaprjeđenje kvalitete života na području LAG-a	SC1.2. Revitalizacija javne i komunalne infrastrukture područja LAG-a s ciljem povećanja kvalitete života i razvoja ruralnog turizma

	žive u urbanim sredinama. Uz navedeno detektiran je potencijal ruralnog turizma čiji je daljnji razvoj ograničen nedostatkom turističke infrastrukture u smislu tematskih staza, vidikovaca, informativnih ploča i sličnog.		
P3: Razviti održivu gospodarsku aktivnost na području LAG-a uz jačanje digitalnih procesa, inovacija te održivih zelenih rješenja	Kroz ankete i radionice uočena je potreba za modernizacijom obiteljskih gospodarstava s ciljem dugoročne održivosti i njihovo preusmjeravanje na finalizaciju proizvoda koji bi se plasirali putem lokalne turističke i ugostiteljske ponude	OC2: Razvoj održivog gospodarstva na području LAG-a	SC2.1. Jačanje konkurentnosti i modernizacija poljoprivrednih subjekata

P4: Zaštititi i valorizirati prirodnu, kulturnu i tradicijsku baštinu područja LAG-a	Prirodna, kulturna i tradicijska baština LAG-a može zadržati trend iseljavanja. Uz to ima veliki potencijal za razvoj ruralnog turizma poput brojnih utvrda, planinarskih lokacija, područja za atraktivne biciklističke staze, tradicijske gradnje i sl. Kako bi navedena baština bila valorizirana, potrebna su ulaganja na njezinom uređenju, kako bi privlačila turističke posjete. Uz navedeno na području LAG-a djeluju brojne udruge koje se bave očuvanjem prirodne baštine i kulturnog naslijeđa.	OC1: Unapređenje kvalitete života na području LAG-a	SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života
--	--	---	---

Kroz SWOT analizu detektirane su potrebe područja koje pokriva LAG PRIZAG te su definira dva opća cilja: OC1: Unapređenje kvalitete života na području LAG-a i OC2: Razvoj održivog gospodarstva na području LAG-a.

Iz općih ciljeva proizlaze specifični ciljevi SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života; SC1.2. Revitalizacija javne i komunalne infrastrukture područja LAG-a s ciljem povećanja kvalitete života i razvoja ruralnog turizma; SC2.1. Jačanje konkurentnosti i modernizacija poljoprivrednih subjekata.

Osnovne potrebe koje su detektirana tijekom analize stanja, radionica i anketa odnose se na P1: Unapređenje društvenih sadržaja na području LAG-a; P2: Unapređenje javne komunalne i turističke infrastrukture uz jačanje digitalnih procesa i inovacija; P3: Razviti održivu

gospodarsku aktivnost na području LAG-a uz jačanje digitalnih procesa, inovacija te održivih zelenih rješenja i

P4: Zaštititi i valorizirati prirodnu, kulturnu i tradicijsku baštinu područja LAG-a.

5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS

Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
OC1: Unapređenje kvalitete života na području LAG-a	Ovaj cilj usmjeren je na unapređenje kvalitete života u ruralnim područjima u smislu izgradnje ruralne infrastrukture, povećanje socijalne interakcije i razvoj lokalne zajednice temeljene na kulturnim i prirodnim vrijednostima. Tijekom procesa izrade LRS u procesu konzultacija sa svim zainteresiranim skupinama i analizom dostupnih prikupljenih podataka te uočenih potreba koje su rezultirale mogućim rješenjima kroz odabrane intervencije.	SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života	U okviru ovog specifičnog cilja želi se modernizirati i izgraditi ruralna infrastruktura s ciljem stvaranja preduvjeta za ostanak stanovništva i doseljavanje novog u smislu stvaranja prostornih i tehničkih uvjeta za povećanje kvalitete života i socijalnu interakciju stanovništva na ruralnim područjima. Ovaj specifični cilj odnosi se i na poticanje lokalne zajednice i društva temeljeno na valorizaciji prirodne i kulturne baštine. Prostor LAG-a bogat je brojnim udrugama civilnog sektora koje djeluju u području zaštite prirode i promocije kulturne baštine,

			uz brojne kulturne i prirodne znamenitosti. U okviru ovog specifičnog cilja želi se doprinijeti i promovirati kulturna baština i prirodne vrijednosti na području LAG-a PRIZAG.
		SC1.2. Revitalizacija javne i komunalne infrastrukture područja LAG-a s ciljem povećanja kvalitete života i razvoja ruralnog turizma	Ovaj specifični cilj odnosi se na javnu i komunalnu infrastrukturu koju koriste svi stanovnici koji žive na području LAG-a, a smatra se da bi poboljšani pristup uslugama i infrastrukturi mogao dodatno doprinijeti atraktivnosti prostora za život i rad osobito mladih ljudi te kreiranju novih turističkih sadržaja. U okviru ovog specifičnog cilja želi se doprinijeti i pristupačnosti zdravstvenoj infrastrukturi.

OC2: Razvoj održivog gospodarstva na području LAG-a	Ovaj cilj usmjeren je na razvoj održivog gospodarstva na području LAG-a. Kroz navedeni cilj intervenirati će se u povećanje konkurentnosti gospodarstva s primarnom misijom zadržavanja stanovništva na ruralnim područjima i stvaranje uvjeta za održiv rast i razvoj gospodarstva na području LAG-a PRIZAG	SC2.1. Jačanje konkurentnosti i modernizacija poljoprivrednih subjekata	Ovaj specifični cilj odnosi se na modernizaciju i jačanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje u smislu nabave novih tehnologija, implementacije novih rješenja koje pridonose smanjenju potrošnje energije i smanjenju emisije CO ₂ , razvoju novih proizvoda više dodane vrijednosti, poticanje proizvodnje gotovih proizvoda i plasmana putem lokalnih gospodarskih subjekata.

Opći ciljevi LAG-a PRIZAG su usmjereni prema poboljšanju kvalitete života stanovnika LAG područja. Naglasak je na općoj infrastrukturi odnosno Specifičnim ciljevima: SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života te SC1.2. Revitalizacija javne i komunalne infrastrukture područja LAG-a s ciljem povećanja kvalitete života i razvoja ruralnog turizma. Radi se o infrastrukturi koju koriste svi stanovnici koji žive na području LAG-a, a smatra se da bi ulaganje u infrastrukturu moglo dodatno doprinijeti atraktivnosti prostora za život i rad osobito mladih ljudi.

Strategijom se u manjoj mjeri direktno pomaže i malim poljoprivrednicima koji čine veliku većinu stanovništva na prostoru LAG-a putem Specifičnog cilja SC2.1. Jačanje konkurentnosti i modernizacija poljoprivrednih subjekata. Ovom mjerom se planira barem donekle koliko skromni budžet strategije to dozvoljava, potaknuti male poljoprivredne proizvođače na aktivnije bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom, stvaranje dodatne vrijednosti na poljoprivrednim gospodarstvima, stvaranje novih radnih mjesta, povećanje energetske i okolišne učinkovitosti te ujedno smanjiti negativni utjecaj na okoliš. Pod modernizacijom poljoprivrednih subjekata misli se i na uvođenje novih digitalnih tehnologija koje doprinose učinkovitosti poljoprivredne proizvodnje.

5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje

Tablica 27: Intervencije u LRS

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Potreba	Intervencija
OC1: Unapređenje kvalitete života na području LAG-a	SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života	P1: Unapređenje društvenih sadržaja na području LAG-a	1.1. Potpora unapređenju / razvoju ruralne infrastrukture, te turističke infrastrukture LAG područja
		P2: Unapređenje javne komunalne i turističke infrastrukture uz jačanje digitalnih procesa i inovacija	
		P4: Zaštititi i valorizirati prirodnu, kulturnu i tradicijsku baštinu područja LAG-a	1.2. Poticanje razvoja lokalnih zajednica valorizacijom prirodne i kulturne baštine

	SC1.2. Revitalizacija javne i komunalne infrastrukture područja LAG-a s ciljem povećanja kvalitete života i razvoja ruralnog turizma	P2: Unapređenje javne komunalne i turističke infrastrukture uz jačanje digitalnih procesa i inovacija	1.1. Potpora unapređenju/ razvoju ruralne infrastrukture, te turističke infrastrukture LAG područja
OC2: Razvoj održivog gospodarstva na području LAG-a	SC2.1. Jačanje konkurentnosti i modernizacija poljoprivrednih subjekata	P3: Razviti održivu gospodarsku aktivnost na području LAG-a uz jačanje digitalnih procesa, inovacija te održivih zelenih rješenja	2.1. Potpora modernizaciji i jačanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje i prerade

Tablica 28: Projekti suradnje

Vrsta projekta suradnje	Područje interesa projekta suradnje	Očekivani rezultat provedbe projekta suradnje	Indikativna visina proračuna projekta suradnje (u odnosu na ukupni iznos alokacije koje će LAG ostvariti u razdoblju 2023.-2027.)
Međuteritorijalni	Poljoprivreda i prerada poljoprivrednih proizvoda i povezivanje sa turističkom ponudom	Stjecanje znanja i vještina, prijenos dobre prakse, uključivanje min. 10 poljoprivrednika s područja LAG-a (OPG/SOPG)	3%

Tablica 29: Opis intervencija

Naziv i kod intervencije	1.1.Potpoma unapređenju / razvoju ruralne infrastrukture, te turističke infrastrukture LAG područja
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG-a PRIZAG
Kratki opis intervencije (uključujući doprinos intervencije općem i	Intervencija za ulaganje u modernizaciju i izgradnju javno dostupnih sadržaja na ruralnom prostoru kao što su primjerice objekti društveno-kulturne i turističke namjene, obrazovno-

specifičnom cilju LRS, doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP, doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a, opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije te ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS)	odgojne namjene, sportsko-rekreativne, zdravstvene, te javne infrastrukture i dr., sukladno listi prihvatljivih ulaganja koja će se definirati prilikom objave Natječaja, proizašla je iz podataka SWOT analize, te definirane potrebe P1: Unapređenje društvenih sadržaja na području LAG-a i potrebe P2: Unapređenje javne komunalne i turističke infrastrukture uz jačanje digitalnih procesa i inovacija Provedbom ove intervencije doprinosi se: - općem cilju LRS OC1: Unapređenje kvalitete života na području LAG-a Obrazloženje: Ova intervencija odnosi se na povećanje dostupnih sadržaja ruralnom stanovništvu i izjednačavanje standarda življenja koji imaju stanovnici u urbanim područjima. Intervencija doprinosi Specifičnim ciljevima SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života i SC1.2. Revitalizacija javne i komunalne infrastrukture područja LAG-a s ciljem povećanja kvalitete života i razvoja ruralnog turizma, na način da se kroz intervenciju stvaraju socijalni, društveni i gospodarski sadržaji s ciljem zadržavanja ruralnog stanovništva kroz povećanje kvalitete života i stvaranje pretpostavki za društveni i gospodarski razvoj. Provedbom ove intervencije doprinosi se specifičnim ciljevima ZPP-a SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo u dijelu socijalne uključenosti i lokalnog razvoja na ruralnim područjima u smislu stvaranja prostornih uvjeta za održavanje lokalnih sadržaja, socijalnu uključenosti i stvaranje preduvjeta za turistički razvoj. Intervencija pripada članku 73 Uredbe (EU) 2011/2115 Doprinos pokazateljima rezultata: R.37 Nova radna mjesta 0 Sačuvana radna mjesta 0 R.41 udio ruralnog stanovništva koje ostvaruje korist od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi putem potpore u okviru ZPP-a - Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi 1000 R.42 Promidžba socijalne uključenosti Broj osoba 40 Dodana vrijednost povećanju/jačanju socijalnog (društvenog) kapitala u lokalnim zajednicama kroz stvaranje prostornih uvjeta za održavanje lokalnih sadržaja, turistički razvoj i uvjeta za socijalnu uključenost
--	---

	Provedbom intervencije doprinosi se Pametnoj tranziciji ruralnog gospodarstva, s obzirom na to da će se kroz intervenciju , poticati digitalizacija i zelena tranzicija koje spadaju u domenu "Pametnih sela". Razlika intervencije u odnosu na intervencije iz SP ZPP-a odnosi se na manje infrastrukturne projekte u lokalnoj zajednici kojima se ostvaruje dodana vrijednost Leader pristupa te moguće ulaganje u pristupačnost zdravstvenoj infrastrukturu
Ciljani korisnici	Korisnici u intervenciji su: -jedinice lokalne samouprave, -trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne samouprave, -udruge, -javne ustanove kojima su osnivači jedinice lokalne i regionalne samouprave,

Uvjeti prihvatljivosti korisnika	Uvjeti prihvatljivosti korisnika između ostalog su⁵: 1. imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; 2. imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; 3. ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima. 4. ostali uvjeti propisat će se LAG natječajem
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata: - ulaganje u modernizaciju i izgradnju javno dostupnih sadržaja na ruralnom prostoru kao što su primjerice objekti društveno-kulturne i turističke namjene, obrazovno- odgojne namjene, sportsko-rekreativne, zdravstvene, te javne infrastrukture i dr., Detaljne prihvatljive vrste projekata utvrdit će se LAG natječajem Uvjeti prihvatljivosti projekta između ostalog su: - 1. biti usklađen sa ciljevima iz LRS - 2. biti usklađen sa jednim ili više specifičnim ciljevima SP ZPP - 3. provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu - 4. ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) - 5. biti usklađen sa pravilima državne potpore, ako je primjenjivo - 6. biti usklađeno s EU i RH zakonodavstvom koje se odnosi na predmetni projekt -Ostali uvjeti biti će definirani LAG natječajem
Načela kriterija odabira	Načela odabira projekata se temelje na: -prioritetno ulaganje (projekti namijenjeni djeci smatraju se prioritetom) -tip projekta (prioritetni projekti su projekti koji uključuju rekonstrukciju, uređenje (adaptacija) i opremanje) -zelena i digitalna tranzicija (prioritetni projekti su namijenjeni smanjenju CO2 i digitalizaciji procesa) Detaljna pojašnjenja kriterija odabira propisat će se LAG Natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odrediti će se u LAG natječaju
Najviša ukupna vrijednost projekta	300.000,00 EUR-a bez PDV-a
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se LAG natječajem

Najviši iznos potpore po projektu	Do 200.000 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	0
Broj sačuvanih radnih mjesta	0

⁵ Svi uvjeti prihvatljivosti korisnika će biti navedeni u LAG natječaju

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	R.41- Povezivanje ruralnih područja Europe
	Mjerna jedinica	Broj ruralnog stanovništvo koje ima koristi
	Ciljna vrijednost	1.000
2.	Naziv pokazatelja	R.42 Promidžba socijalne uključenosti
	Mjerna jedinica	Broj osoba
	Ciljna vrijednost	40

Naziv i kod intervencije	1.2.Poticanje razvoja lokalnih zajednica valorizacijom prirodne i kulturne baštine
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG-a PRIZAG
Kratki opis intervencije (uključujući doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS, doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP, doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a, opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije te ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS)	Područje LAG-a PRIZAG bogato je prirodnim znamenitostima i kulturnom baštinom te civilnim sektorom koji radi na promociji i zaštiti kulturne baštine i prirodnih vrijednosti . Kroz analizu stanja utvrđeno je da su potrebna dodatna ulaganja kako bi se prirodna i kulturna baština mogla staviti u funkciju razvoja ruralnih krajeva kroz turističku ponudu, kroz strogo poštivanje načela održivosti. Navedena intervencija uvelike doprinosi Općem cilju strategije OC1: Unapređenje kvalitete života na području LAG-a jer se kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine namjerava stvoriti nova turistička ponuda. Intervencija doprinosi i Specifičnom cilju SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvaliteta života jer će se kroz intervenciju povećati investicije u kulturnu i prirodnu baštinu, te programe koje provode udruge civilnog sektora. Intervencija doprinosi i specifičnom cilju ZPP-a SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo u dijelu ruralnog razvoja kroz stvaranje nove turističke ponude s ciljem poticanja razvoja i stvaranja uvjeta za održivi razvoj ruralnih područja, kroz promociju održivih prirodnih vrijednosti i kulturne baštine područja LAG-a.

	Inovativni elementi očituju se kroz poticanje digitalizacije u predstavljanju turističkih vrijednosti vodeći računa o energetske učinkovitosti digitalnih rješenja. Intervencija pripada članku 73 Uredbe (EU) 2011/2115 Doprinos pokazateljima rezultata: R.37 Nova radna mjesta 0 Sačuvana radna mjesta 0 R.41 udio ruralnog stanovništva koje ostvaruje korist od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi putem potpore u okviru ZPP-a - Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi 1000 Dodana vrijednost se očituje u procesu participativnog odlučivanja i prepoznavanja potreba lokalnog stanovništva kroz zaštitu kulturne i prirodne baštine te stvaranje kapaciteta lokalnog stanovništva za provedbu projekata Razlika u odnosu na intervencije iz SPP -ZPP-a odnosi se na projekte udruga civilnog društva u smislu jačanja njihovih kapaciteta, mogućnost nabave opreme u svrhu promocije kulturne i prirodne baštine, te pozivanje kulturnih i prirodnih vrijednosti sa turizmom.
Ciljani korisnici	Korisnici u intervenciji su: - JLS - Registrirane udruge koje se bave prirodnom i kulturnom baštinom - Javna trgovačka poduzeća registrirana za obavljanje djelatnosti prirodne i kulturne baštine
Uvjeti prihvatljivosti korisnika	Uvjeti prihvatljivosti korisnika između ostalog su⁶: 1. imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; 2. imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; 3. ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima. 4. ostali uvjeti propisat će se LAG natječajem

Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata: - projekti usmjereni na zaštitu i promociju kulturne i turističke baštine te povezivanje sa turističkim sektorom Detaljne prihvatljive vrste projekata utvrdit će se LAG natječajem Uvjeti prihvatljivosti projekta između ostalog su: - 1. biti usklađen sa ciljevima iz LRS - 2. biti usklađen sa jednim ili više specifičnim ciljevima SP ZPP - 3. provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu - 4. ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) - 5. biti usklađen sa pravilima državne potpore, ako je primjenjivo - 6. biti usklađeno s EU i RH zakonodavstvom koje se odnosi na predmetni projekt-Ostali uvjeti biti će definirani LAG natječajem
Načela kriterija odabira	Načela odabira projekata se temelje na: - doprinose povezivanju kulturne baštine i turizma (prioritetni projekti imaju sinergiju kulturne baštine i turizma) - doprinose povezivanju prirodnih vrijednosti i turizma (prioritetni projekti doprinose povezivanju prirodnih vrijednosti i turizma) - doprinose digitalizaciji (prioritetni projekti doprinose digitalnoj prezentaciji kulturnih i prirodnih vrijednosti) Detaljna pojašnjenja kriterija odabira propisat će se LAG Natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odrediti će se u LAG natječaju
Najviša ukupna vrijednost projekta	300.000,00 EUR-a bez PDV-a
Najniži iznos potpore po projektu	Utvrdit će se LAG natječajem
Najviši iznos potpore po projektu	Do 200.000 EUR-a

⁶ Svi uvjeti prihvatljivosti korisnika će biti navedeni u LAG natječaju

Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta.
--------------------	---

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	0
Broj sačuvanih radnih mjesta	0

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	R.41- Povezivanje ruralnih područja Europe
	Mjerna jedinica	Broj ruralnog stanovništvo koje ima koristi
	Ciljna vrijednost	1.000

Naziv i kod intervencije	2.1.Potpore modernizaciji i jačanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje i prerade
Područje obuhvata	Cjelokupno područje LAG-a PRIZAG
Kratki opis intervencije (uključujući doprinos intervencije općem i specifičnom cilju LRS, doprinos intervencije specifičnom cilju ZPP, doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a, opis dodatne vrijednosti intervencije u provedbi LEADER pristupa uz naglasak na posebitosti intervencije koje ju razlikuju u odnosu na SP ZPP intervencije te ako je je primjenjivo opis inovativnih elemenata LRS)	Kroz radionice i ankete uočena je potreba za modernizacijom obiteljskih gospodarstava dugoročne održivosti, njihovo preusmjeravanje na finalizaciju proizvoda koji bi se plasirali putem lokalne turističke i ugostiteljske ponude. Time se utvrdila potreba P3: Razviti održivu gospodarsku aktivnost napodručju LAG-a uz jačanje digitalnih procesa, inovacija te održivih zelenih rješenja. Intervencijom se doprinosi Općem cilju OC2: Razvoj održivog gospodarstva na području LAG-a na način da će se poticati investicije u unapređenje gospodarstava s ciljem dugoročne održivosti i finalizaciju proizvoda Intervencijom se doprinosi SC2.1. Jačanje konkurentnosti i modernizacija poljoprivrednih subjekata na način da će se kroz intervenciju poticati gospodarstva s ciljem unapređenja njihovih poslovnih procesa u smislu nabave novih strojeva, opreme koja će doprinijeti njihovom održivom razvoju i povećanju efikasnosti. Intervencija doprinosi specifičnim ciljevima ZPP u dijelu

	SO2 Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo Intervencija pripada članku 73 Uredbe(EU) 2011/2115 Pokazatelji rezultata R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu 20 R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća u području biogospodarstva, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a Ciljna vrijednost 2 Intervencija doprinosi konceptu Pametnih sela kroz poticanje digitalne transformacije poljoprivrednih gospodarstava Dodana vrijednost očituje se u procesu participativnog odlučivanja kroz sektorsku i međusektorsku suradnju te prepoznavanje pristupa odlučivanja odozdo prema gore s ciljem razvoja lokalnog gospodarstva Razlika u odnosu na intervencije iz SP ZPP-a odnosi se na mogućnost financiranja mikro gospodarstava u sektoru prerade i poticanje stvaranja okruženja s većom dodanom vrijednosti proizvodima
Ciljani korisnici	Korisnici u intervenciji su: - Poljoprivredni proizvođači - Tvrtke registrirane za poljoprivrednu djelatnost - Tvrtke registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda

Uvjeti prihvatljivosti korisnika	Uvjeti prihvatljivosti korisnika između ostalog su⁷: 1. imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; 2. imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; 3. ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima 4. ostali uvjeti propisat će se LAG natječajem
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata: Modernizacija i izgradnja kapaciteta u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Modernizacija i izgradnja kapaciteta u preradi poljoprivrednih proizvoda. Detaljne prihvatljive vrste projekata utvrdit će se LAG natječajem. Uvjeti prihvatljivosti projekta između ostalog su:

⁷ Svi uvjeti prihvatljivosti korisnika će biti navedeni u LAG natječaju

	- 1. biti usklađen sa ciljevima iz LRS - 2. biti usklađen sa jednim ili više specifičnim ciljevima SP ZPP - 3. provoditi se na području LAG-a na kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu - 4. ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) - 5. biti usklađen sa pravilima državne potpore, ako je primjenjivo - 6. biti usklađeno s EU i RH zakonodavstvom koje se odnosi na predmetni projekt-Ostali uvjeti biti će definirani LAG natječajem
Načela kriterija odabira	Načela odabira projekata se temelje na: - Povećanju konkurentnosti (prioritetno će biti povećanje SO i smanjenje energije) - Ulaganju u preradu (prioritetno će biti ulaganje u nove proizvode i smanjenje emisije CO2) Detaljni kriteriji odabira odredit će se LAG natječajem.
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odrediti će se u LAG natječaju
Najviša ukupna vrijednost projekta	300.000,00 EUR-a bez PDV-a
Najniži iznos potpore po projektu	Odrediti će se u LAG natječaju
Najviši iznos potpore po projektu	Do 200.000 EUR
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi 65 % prihvatljivih troškova projekta, a iznimno se može povećati najviše do a) 80% kada je korisnik mladi poljoprivrednik kako je definirano u SP ZPP i b) 85% za ulaganja malih poljoprivrednih gospodarstava kako su definirana u SP ZPP Detaljni intenzitet potpore odredit će se LAG natječajem Prihvatljivi troškove odnose se na: - Izgradnju - Dogradnju - Opremanje - Nabavu strojeva i opreme Detaljni prikaz prihvatljivih troškova utvrdit će se natječajem

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	0
Broj sačuvanih radnih mjesta	0

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava

	Mjerna jedinica	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu
	Ciljna vrijednost	20
	Naziv pokazatelja	R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj poduzeća
	Ciljna vrijednost	2

Skupni prikaz svih pokazatelja za sve intervencije LRS.

Intervencija LRS	Naziv mjerne jedinice	Mjerna jedinica	Doprinos pokazateljima rezultata ZPP-a	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupna vrijednost
1.1.	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe		833			167			1000
	Broj osoba obuhvaćenih projektima socijalne uključenosti za koje je dodijeljena potpora	Broj osoba	R.42 Promidžba socijalne uključenosti		33			7			40
1.2.	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe			500			500		1.000
2.1.	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju	R.9 Modernizacija poljoprivrednih			10	10				20

	restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	potporu									
	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	Broj poduzeća	gospodarstava R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva			1	1				2

Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta pametnih sela:

Red.br.	Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta pametnih sela	Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta pametnih sela
1.	Inovativna i pametna rješenja u selima	Digitalizacija usluga i prezentacija putem digitalnih rješenja, povezivanje turizma i poljoprivrede digitalnim rješenjima
2.	Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	Ulaganje u digitalizaciju u poljoprivredi, prezentaciju kulturnih i prirodnih vrijednosti putem digitalnih rješenja
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanje klimatskih promjena u selima	Poticanje projekata koji imaju za cilj smanjenje CO ₂ , te podizanje svijesti o okolišnim ciljevima

Unutar svih intervencija ove LRS previđena je integracija koncepta Pametna sela, kako bi se i kroz taj koncept doprinijelo povećanju kvaliteti života u ruralnim prostorima. Putem natječaja će se poticati odnosno dodatno bodovati projekti koji doprinose konceptu Pametnih sela. Koncept Pametna sela podrazumijeva primjenu inovativnih ali i suvremenih digitalnih i zelenih rješenja te njihovu integraciju u modernizaciji poljoprivrede, turizma, javne i komunalne infrastrukture na području LAG-a.

5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima

Odabir projekata definiran je Pravilnikom za odabir projekata na natječajima LAG-a PRIZAG te njegovim izmjenama.

Procedura odabira projekata sastoji se od:

1. Pripreme natječajne dokumentacije za objavu LAG natječaja

Ovaj dio obuhvaća pripremu tehničke dokumentacije za objavu javnog poziva LAG natječaja, tekst javnog poziva, Upute za prijavitelje, prijavne obrasce i ostalu prateću dokumentaciju. Potrebnu dokumentaciju pripremaju zaposlenici LAG-a. Tekst LAG natječaja sadrži predmet, svrhu i iznos raspoloživih sredstava, najniži i najviši iznos potpore, uvjete prihvatljivost projekta i dokumentaciju, uvjete prihvatljivosti troškova, kriterije odabira, prihvatljive i neprihvatljive troškove, visinu i intenzitet potpore, načine, uvjete i rokove prijave projekta, popis priloga i obrazaca.

2. Donošenje odluke o raspisivanju LAG natječaja

Odluku donosi Upravni odbor LAG-a

3. Objava LAG natječaja za prijavu projekata

LAG natječaj s potrebnom pratećom dokumentacijom objavljuje se prema izrađenom Planu provedbe LRS, prethodno usuglašenom s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na mrežnim stranicama LAG-a. Odluku o objavi LAG natječaja donosi Upravni odbor. Isti se objavljuje obavezno na mrežnim stranicama LAG-a.

4. Zaprimanje, ocjenjivanje i odabir projekata

Projekti se zaprimaju putem službene adrese na način i u vrijeme koje je definirano LAG Natječajem i Uputama za prijavitelje. Prilikom zaprimanja prijave administrator svakoj pristigloj prijavi dodjeljuje evidencijski broj. Postupak odabira projekata se provodi na LAG razini i sastoji se od sljedećih faza

- Administrativna kontrola projekata
- Ocjenjivanje projekata
- Odabir projekata od strane Upravnog odbora LAG-a
- Prigovori na odluke LAG-a

Administrativnu kontrolu provode LAG administratori, a cilj iste je utvrditi pravovremenost i potpunost prijave te prihvatljivost nositelja projekta i osnovne uvjete prihvatljivosti projekta sukladno odredbama propisanim LAG natječajem.

Ocjenjivanje pristiglih projekata provodi Ocjenjivački odbor. Ocjenjivački odbor ima minimalno 3 člana, a svaki član mora potpisati izjavu o nepristranosti.

Nakon zaprimanja i administrativne kontrole projekta, Ocjenjivački odbor projektima dodjeljuje bodove, sukladno kriterijima projekata navedenim u LRS. Nakon ocjenjivanja projekata formira se Rang lista koja ide na odobrenje i odluku Upravnom odboru LAG-a. Svi članovi Upravnog odbora koji sudjeluju u odabiru projekata moraju potpisati Izjavu o nepristranosti, odnosno izbjegavanju sukoba interesa.

Nakon odabira projekata od strane UO LAG-a izdaju se odluke: odluka o odabiru projekta, odluka o rezultatu administrativne kontrole, obavijest o odbacivanju prijave zbog nedovoljno raspoložih sredstava i odluka o odbijanju projekta.

Nositelj projekta ima pravo podnijeti prigovor na odluke LAG-a zbog povrede postupkovnih odredbi LAG natječaja, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničkog stanja i pogrešne primjene pravnog propisa na temelju odluka.

O prigovoru odlučuje Nadzorni odbor LAG-a.

5.5. Usklađenost LRS sa ZPP

Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Intervencija LRS	Usklađenost s specifičnim ciljevima ZPP (uključujući međusektorski/horizontalni)
OC1: Unapređenje kvalitete života na području LAG-a	SC1.1. Modernizacija i izgradnja društvenih sadržaja na ruralnom prostoru s ciljem socijalne interakcije i povećanja kvalitete života	1.1.Potpora unapređenju / razvoju ruralne infrastrukture, te turističke infrastrukture LAG područja	SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo
		1.2.Poticanje razvoja lokalnih zajednica valorizacijom prirodne i kulturne baštine	SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo

	SC1.2. Revitalizacija javne i komunalne infrastrukture područja LAG-a s ciljem povećanja kvalitete života i razvoja ruralnog turizma	1.1.Potporna unapređenju / razvoju ruralne infrastrukture, te turističke infrastrukture LAG područja	SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo
OC2: Razvoj održivog gospodarstva na području LAG-a	SC2.1. Jačanje konkurentnosti i modernizacija poljoprivrednih subjekata	2.1.Potporna modernizaciji i jačanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje i prerade	SO2 Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju SO8 Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo

6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS

6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS

Kapacitet LAG-a za provedbu LRS sastoji se od zaposlenika LAG-a koji čine Ured LAG-a. Pokazalo se kako je u dosadašnjem razdoblju dvoje zaposlenika dovoljno za obavljanje svih administrativnih poslova ureda LAG-a. Uz zaposlene u Uredu LAG-a povremeno neke od stručnih poslova obavljaju vanjski suradnici, te članovi Upravnog odbora. LAG je u

proteklom razdoblju uspješno provodio i međunarodne projekte suradnje u kojima je bio vodeći partner (SMUG, EFYRA), kao i puno puta jedan od partnera (Ujedinjeni u različitosti, Sedam zemalja jedan identitet i dr.)

Uredom LAG-a upravlja i kontrolira predsjednik-ca i Upravni odbor – upravljačko tijelo LAG-a koje čine 11 predstavnika javnog civilnog i gospodarskog sektora s područja LAG obuhvata. Nadzorni odbor LAG-a sastoji se od tri predstavnika javnog, civilnog i gospodarskog sektora i obavlja nadzornu funkciju upravljačkog tijela LAG-a, ali ujedno ima funkciju žalbenog tijela i rješavanja žalbenih postupaka prilikom provedbe LAG natječaja. Skupština LAG-a je najviše tijelo LAG-a koja imenuje i razrješuje predsjednika- cu, dopredsjednike-ce, te ostale članove Upravnog i Nadzornog odbora.

Treba napomenuti kako Upravni odbor uz funkciju raspisivanja LAG natječaja donosi godišnji plan raspisivanja natječaja, te predlaže skupštini izmjenu LRS, donošenje i izmjenu akata LAG-a (Statut, Poslovnik, Financijski plan, Izvještaje o poslovanju i Financijske izvještaje).

Financijski kapaciteti LAG-a čine sredstva potpore LEADER (CLLD) pristupu, te sredstva od članarina. Visina članarina određena je Odlukom Skupštine LAG-a. Grad Novi Marof i općine u sastavu LAG-a plaćaju članarinu mjesečno u slijedećim iznosima: Grad Novi Marof 600 €, općine 160 €. Ostali članovi LAG-a plaćaju članarinu jednom godišnje, od toga članovi koji se bave gospodarskom djelatnošću plaćaju 34,50 € dok ostali članovi plaćaju 17,25 €. Zbog neuravnotežene dinamike priliva sredstava LAG ima mogućnost korištenja kredita (odobreni minus po računu) za predfinanciranje redovnog rada LAG-a. Treba napomenuti kako do sada LAG nije imao većih problema sa financiranjem rada LAG-a, odnosno kada se problem pojavio uvijek je uspješno riješen.

Ovi prihodi osiguravaju stabilnost financijskih operacija LAG-a PRIZAG te omogućuju kontinuirano i učinkovito provođenje projekata. Na temelju stečenog znanja, iskustva i financijske stabilnosti LAG PRIZAG smatra da posjedujemo dovoljno kapaciteta za upravljanje i implementaciju LRS-a.

Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS

Godina provedbe LRS	Planirani broj zaposlenih osoba koji rade isključivo na provedbi LRS (animacija, LAG natječaj, ostali uredski poslovi u vezi provedbe LRS), izražen u FTE	Planirani iznos članarina (ukupno) za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Planirani iznos iz ostalih izvora financiranja za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Ukupno planirani iznos za predfinanciranje tekućih troškova i animacije
2023.	2	30.000,00	0	30.000,00

2024.	2	30.000,00	0	30.000,00
2025.	2	30.000,00	0	30.000,00
2026.	2	30.000,00	0	30.000,00
2027.	2	30.000,00	0	30.000,00
2028. (n+2)	2	30.000,00	0	30.000,00
2029. (n+2)	2	30.000,00	0	30.000,00

6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS

Praćenje i procjena provedbe Lokalne razvojne strategije (LRS) ključni su elementi u osiguravanju uspješnosti lokalne razvojne strategije. Ovi procesi omogućuju da se pravilno prati napredak, identificiraju problemi i osigura da se programi usmjeravaju prema postizanju ciljeva LRS-a.

Praćenje (Monitoring):

Praćenje je kontinuirani proces prikupljanja i analize podataka kako bi se pratila provedba planiranih aktivnosti, postignuća i napredak prema ciljevima LRS-a. Ovo uključuje:

Prikupljanje podataka: Sakupljanje relevantnih podataka o provedbi svih aktivnosti i projekata unutar LRS-a.

Praćenje napretka: Redovito uspoređivanje stvarnih rezultata s očekivanim postignućima kako bi se vidjelo jesu li ciljevi postignuti.

Identificiranje problema: Prepoznavanje prepreka ili problema koji bi mogli utjecati na uspješnost provedbe i postizanje ciljeva.

Pravovremeno reagiranje: Ako se uoče problemi ili odstupanja od plana, poduzimanje odgovarajućih koraka kako bi se korigirale aktivnosti i usmjerile prema ciljevima.

Praćenje strategije organizira Upravni odbor LAG-a. Odgovorno tijelo za praćenje je ured LAG-a dok se sadržaj praćenja odnosi se na efikasnu upotrebu proračuna, statistiku prijave projekata, doprinos projekata ciljevima i pokazateljima strategije, doprinos strategije ciljevima SP ZPP. Praćenje strategije odvija se kontinuirano dok je razdoblje izvještavanja jedanput godišnje. Upravni odbor LAG-a odobrava izvješća o praćenju.

Procjena (Evaluacija):

Procjena je temeljitija analiza učinka i učinkovitosti LRS-a. To je postupak koji se provodi na kraju određenih vremenskih razdoblja kako bi se utvrdilo koliko su uspješno postignuti ciljevi i koje su promjene rezultirale provedbom. Proces procjene uključuje:

Sakupljanje kvalitativnih i kvantitativnih podataka: Prikupljanje različitih vrsta podataka kako bi se dobila cjelovita slika o rezultatima i učincima LRS-a.

Analiza uspješnosti: Procjena ostvarenih rezultata u odnosu na planirane ciljeve, kao i analiza troškova, koristi i efikasnosti.

Identifikacija poučaka: Utvrđivanje što je dobro funkcioniralo, a što nije, te identifikacija ključnih čimbenika uspjeha ili prepreka.

Donošenje odluka: Na temelju rezultata procjene, donošenje odluka o tome treba li prilagoditi strategiju, promijeniti prioritete ili poboljšati određene aspekte provedbe.

Evaluaciju strategije organizira Upravni odbor LAG-a dok je odgovorno tijelo za evaluaciju ured LAG-a. Sadržaj evaluacije odnosi se na godišnja izvješća o praćenju, rezultate i učinke provedenih projekata i bazu tijeka provedbe projekata i aktivnosti lokalne razvojne strategije. Evaluacije će se provesti dva puta tijekom provedbenog razdoblja. Skupština LAG-a će odobriti izvješće o evaluaciji, te po potrebi donijeti odluku o reviziji strategije.

Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP

Naziv pokazatelja rezultata ZPP (RI)	Naziv mjerne jedinice	Mjerna jedinica	Intervencija LRS (naziv i/ili kod)	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupna vrijednost
R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	2.1.			10	10				20

R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	Broj poduzeća	2.1.			1	1				2
-----------------------------------	---	---------------	------	--	--	---	---	--	--	--	---

R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP- a	Broj ruralnog stanovništvo koje ima koristi	1.1.i 1.2.		833	500		167	500		2.000
R.42 Promidžba socijalne uključenosti	Broj osoba obuhvaćenih projektima socijalne uključenosti za koje je dodijeljena potpora	Broj osoba	1.1.		33			7			40

7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS

7.1. Financijski plan provedbe LRS

Financijski plan označava dinamiku potrošnje sredstava po promatranim godinama kao i alokaciji po pojedinim intervencijama te dio koji se odnosi na tekuće troškove i animaciju te pripremu i provedbu projekata suradnje.

Ukupna alokacija financijskog plana podijeljena je na način da na intervenciju 1.1. otpada 30 % alokacije, na intervenciju 1.2. otpada 21 % alokacije dok na intervenciju 2.1. otpada 21 % alokacije. Tekući troškovi i animacija će sudjelovati sa 25 % u ukupnoj alokaciji dok će priprema i provedba projekata suradnje sudjelovati s 3 % ukupne alokacije.

Ako promatramo raspored sredstava po godinama u 2023. godini planira se utrošiti 1 % alokacije, u 2024. godini 29 % alokacije, u 2025. % 27,7 % alokacije, u 2026. godini 15,3 % alokacije, u 2027. godini 9 % alokacije, u 2028. godini 14 % alokacije i u posljednjom promatranoj 2029. godini 4 % alokacije.

Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Raspored sredstava po godinama (%)							Ukupno za cijelo programsko razdoblje po intervenciji	Od toga za projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.		
1.1.	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	5,00%	0,00%	0,00%	30,00%	3 %
1.2.	0,00%	0,00%	11,00%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	21,00%	3 %
2.1.	0,00%	0,00%	11,00%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%	21,00%	3 %
Tekući troškovi i animacija	1,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	25,00%	n/p
Priprema i provedba projekata suradnje	0,00%	0,00%	1,70%	1,30%	0,00%	0,00%	0,00%	3,00%	n/p
UKUPNO	1,00%	29,00%	27,70%	15,30%	9,00%	14,00%	4,00%	100%	9 %

7.2. Akcijski plan provedbe LRS

Lokalna akcijska grupa (LAG) Prigorje Zagorje od 2024. do 2027. godine ima plan implementacije:

Ukupno 6 natječajâ kroz tri ključne intervencijske točke. Ove intervencije imaju za cilj ostvariti

primarne ciljeve definirane u Lokalnoj razvojnoj strategiji (LRS).

1. Intervencija 1.1. Potpora unapređenju / razvoju ruralne infrastrukture, te turističke infrastrukture LAG područja

Kroz ovu intervenciju planira se raspisivanje dva natječaja. Ukupna alokacija intervencije iznosi 30 %. Najveći dio alokacije planiran je iz razloga što su navedenom mjerom planirana ulaganja u uređenje ruralne i turističke infrastrukture s ciljem zadržavanja ruralnog stanovništva, kreiranje novih turističkih sadržaja i stvaranje infrastrukturnih uvjeta za razvoj ruralnih sredina.

2. Intervencija 1.2. Poticanje razvoja lokalnih zajednica valorizacijom prirodne i kulturne baštine

Intervencija se fokusira na valorizaciju prirodne i kulturne baštine kroz projekte koji su namijenjeni očuvanju tradicije, zaštiti kulturnih i prirodnih vrijednosti LAG-a PRIZAG. Ukupna predviđena alokacija za navedenu intervenciju iznosi 21 % dok su akcijskim planom predviđena dva natječaja.

3. Intervencija 2.1. Potpora modernizaciji i jačanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje i prerade

Kroz ovu intervenciju planirana su dva natječaja. Ukupna alokacija za navedeno iznosi 21 %. Kroz ovu mjeru poticati će se modernizacija i jačanje poljoprivredne proizvodnje i prerade s ciljem povećanja gospodarske aktivnosti na ruralnom području, stvaranje uvjeta za finalizaciju proizvoda i mogućnost plasmana putem povezivanja s lokalnim turističkim i ugostiteljskim subjektima.

Kod izrade akcijskog plana provedbe natječaja vođen je račun o efikasnosti provedbe natječaja kako bi se svi natječaji mogli kvalitetno i pravovremeno obraditi. Svaki natječaj bit će posebno razrađen s postavljenim ciljevima i očekivanim učincima, temeljenim na LRS i potrebama koje su identificirane tijekom procesa izrade LRS.

Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Broj LAG natječaja							
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupno
1.1.	0	0	1	0	1	0	0	2
1.2.	0	0	1	0	0	1	0	2
2.1.	0	0	1	1	0	0	0	2
UKUPNO	0	0	3	1	1	1	0	6

8. PRILOZI

Prilog 1 (nalazi se u zasebnom dokumentu)